

W numerze m.in.:

- Nowa siedziba Katedry i Zakładu Mikrobiologii w Sosnowcu str. 11–12
- Konferencje i sympozja str. 13–15
- Studencka akcja krwiodawstwa str. 16
- Nowy podręcznik kardiologii str. 18
- Mikołajki w Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka str. 19
- Z kroniki 60-lecia Uczelni str. 20–27

DYPLOMATORIA NA WYDZIAŁACH LEKARSKICH

Dzień wręczenia dyplomów jest wyjątkowy dla absolwentów, ich rodzin, a także uczestniczących w procesie nauczania nauczycieli akademickich. Podczas tegorocznych dyplomatoriów, które odbyły się na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze oraz na Wydziale Lekarskim w Katowicach, wręczono 393 dyplomy lekarza i lekarza dentystry.

Dyplomatoria na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze odbyły się w Centrum Edukacyjno-Kongresowym Politechniki Śląskiej w Gliwicach: 7 listopada dla kierunku lekarskiego oraz 14 listopada dla kierunku lekarsko-dentystycznego. W uroczystości, której gościem honorowym była JM Rektor SUM prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera**, uczestniczyli m.in. prodziekani Wydziału prof. dr hab. **Andrzej Wiczowski**, dr hab. **Maciej Misiołek** oraz duszpasterz akademicki diecezji gliwickiej – ks. **Andrzej Plaskowski**. Dyplomy ukończenia studiów 143 absolwentom wręczyli prodziekani Wydziału. Ważnym elementem uroczystości było uhonorowanie pięciu absolwentów medalami przyznany mi za całokształt osiągnięć sportowych. Odznaczenia otrzymali: **Marek Trzensiok**, **Jarosław Wrona**, **Robert Wilk**, **Tomasz Tomala** oraz **Grzegorz Pilecki**. Po ceremonii wręczenia dyplomów głos zabrali prodziekan dr hab. **Maciej Misiołek**, ks. **Andrzej Plaskowski**, a także obecny i ustępujący przewodniczący zarządkowego Samorządu Studenckiego **Sebastian Sirek** oraz **Piotr Gościniwicz**.

Na dyplomatorium absolwentów kierunku lekarsko-dentystycznego władze SUM reprezentowała prorektor ds. szkolenia podyplomowego prof. dr hab. **Krystyna Olczyk**. Dyplomy 88 absolwentom wręczyli prodziekani Wydziału prof. **Andrzej Wiczowski** i dr hab. **Maciej Misiołek**. Podczas uroczystości przemówienia wygłosili prodziekan dr hab. **Maciej Misiołek**, przedstawicielka absolwentów oraz przedstawiciel Sa-

morządu Studenckiego **Piotr Zagórski**. Pod koniec dyplomatorium medale za całokształt osiągnięć sportowych otrzymali: **Patrycja Pilichiewicz**, **Jakub Krzemień**, **Piotr Kuśnierz**, **Michał Kaczyński** oraz **Łukasz Bańczyk**.

Prodziekan dr hab. Maciej Misiołek gratuluje tegorocznym absolwentom.

Fot. I. Koźmińska-Życzkowska

Wręczenie dyplomów na Wydziale Lekarskim w Katowicach odbyło się 21 listopada w Auli Wykładowej im. prof. Witolda Zahorskiego w Katowicach-Ligocie. W uroczystości uczestniczyli prorektor ds. studiów i studentów prof. dr hab. **Wanda Romaniuk**, prorektor ds. szkolenia podyplomowego prof. **Krystyna Olczyk**, dziekan prof. **Joanna Lewin-Kowalik** i prodziekan Wydziału prof. **Bogusław Okopień**, a także przewodniczący Okręgowej Rady Lekarskiej dr **Maciej Hamankiewicz**. Dyplomatorium otworzyła dziekan Wydziału prof. **Joanna Lewin-Kowalik**, po czym w imieniu władz Uczelni głos zabrala prorektor prof. **Wanda Romaniuk**. Po uroczystym złożeniu przez tegorocznych absolwentów przyrzeczenia lekar-

skiego dyplomy wręczono 162 osobom. Trojgu absolwentom – **Magdalenie Kocierz**, **Rafalowi Szpakowi** oraz **Aleksandrze Doboszyńskiej**, którzy w całym toku studiów uzyskali najwyższą średnią ocen, dyplomy wręczyła prorektor prof. **Wanda**

Romaniuk, pozostałym 159 – dziekan Wydziału prof. **Joanna Lewin-Kowalik**. Pożegnalny wykład pt. „Godność i duma” wygłosił prof. dr hab. **Eugeniusz Kucharz**, kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Reumatologii SUM w Katowicach-Ochojcu. Następnie głos zabrali **Krzysztof Walczak** – w imieniu absolwentów oraz **Wojciech Kurdzielewicz** – w imieniu Samorządu Studenckiego Wydziału Lekarskiego w Katowicach. Na zakończenie uroczystości dr **Maciej Hamankiewicz** złożył gratulacje tegorocznym absolwentom oraz podziękował gronu nauczycieli akademickich za udział w kształceniu przyszłych lekarzy.

Paweł Bojko

Z OBRAD SENATU

26 listopada 2008

- Pozytywnie zaopiniowano powołanie na kierownika:
- dr hab. n. med. **Ewy Karpel** prof. nadzw. SUM w Katedrze i Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 45/2008);
- dr. n. w.f. **Janusza Litwińskiego** w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 46/2008);
- prof. dr. hab. n. med. **Henryka Majchrzaka** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Neurochirurgii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 47/2008);
- prof. dr. hab. n. med. **Grzegorza Opali** w Katedrze i Klinice Neurologii Wieku Podeszłego Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 48/2008);
- prof. dr. hab. n. med. **Tatiany Gierek** w Katedrze i Klinice Laryngologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 49/2008);
- prof. dr. hab. n. med. **Piotra Skalby** w Katedrze i Klinice Endokrynologii Ginekologicznej Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 50/2008);
- dr. hab. n. med. **Małgorzaty Baumert** w Klinice Neonatologii Katedry Położnictwa i Ginekologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 51/2008);
- dr. hab. n. med. **Lecha Krawczyka** w Zakładzie Medycyny Ratunkowej Katedry Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Medycyny Ratunkowej Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 52/2008).
- Uchwalono zmiany w Załączniku nr 1 do Uchwały nr 18/2006 Senatu ŚAM w Katowicach z dnia 26 września 2006 r. „Regulamin odpłatności związanych z procesem kształcenia w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach” (uchwała nr 53/2008; pełny tekst wraz z załącznikiem na str. www.sum.edu.pl/).
- Wyrażono zgodę na włączenie w struktury Katedry Pielęgniarstwa, działającej w ramach Wydziału Opieki Zdrowotnej:

- Zakładu Medycyny i Opieki Paliatywnej (uchwała nr 54/2008);
- Zakładu Pielęgniarstwa i Społecznych Problemów Medycznych (uchwała nr 55/2008).
- Wprowadzono „Zasady ustalania kosztów uzyskania przychodu w wynagrodzeniu zasadniczym oraz w wynagrodzeniu za pracę w godzinach ponadwymiarowych nauczycieli akademickich wykonujących w ramach stosunku pracy czynności stanowiące przedmiot prawa autorskiego” (uchwała nr 56/2008; pełny tekst wraz z załącznikami na stronie: www.sum.edu.pl/).
- Wprowadzono „Zasady ustalania indywidualnych wynagrodzeń pracowników niebędących nauczycielami akademickimi na potrzeby zastosowania 50% kosztów uzyskania przychodów w podatku dochodowym od osób fizycznych” (uchwała nr 57/2008; pełny tekst wraz z załącznikami na stronie: www.sum.edu.pl/).

22 grudnia 2008

- Pozytywnie zaopiniowano powołanie na stanowisko kierownika:
- prof. dr. hab. n. med. **Wandy Romaniuk** w Klinice Okulistyki Katedry Okulistyki Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 58/2008) oraz w Katedrze Okulistyki Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 71/2008);
- dr. hab. n. med. **Marty Tanasiewicz** w Zakładzie Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją Katedry Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 59/2008) oraz w Katedrze Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 70/2008);
- dr. hab. n. med. **Andrzeja Paradysza** w Klinice Urologii Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 60/2008);
- prof. dr. hab. n. med. **Grzegorza Namysłowskiego** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Laryngologii Wydziału

- Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 61/2008);
- dr. hab. n. med. **Ewy Nowalany-Kozelskiej** w II Katedrze i Oddziale Klinicznym Kardiologii Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 62/2008);
- prof. dr. hab. n. med. **Lecha Polońskiego** w III Katedrze i Oddziale Klinicznym Kardiologii Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 63/2008);
- dr. n. med. **Dariusza Skalby** w Zakładzie Propedeutyki Stomatologii Katedry Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 64/2008);
- dr. n. med. **Beaty Wieruckiej-Młynarczyk** w Zakładzie Chorób Przyzębia i Błony Śluzowej Jamy Ustnej Katedry Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 65/2008);
- dr. hab. n. med., dr. n. techn. **Rajmunda Orlickiego** w Katedrze i Zakładzie Materiałoznawstwa Stomatologicznego Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (uchwała nr 66/2008);
- dr. hab. n. med. **Tomasza Irzyńca** w Katedrze Pielęgniarstwa Wydziału Opieki Zdrowotnej (uchwała nr 67/2008);
- dr. hab. n. med. **Krzysztofa Krajewskiego-Siudy** w Zakładzie Polityki Zdrowotnej Wydziału Zdrowia Publicznego (uchwała nr 68/2008);
- dr. hab. n. med. **Barbary Harazin** w Zakładzie Ochrony Zdrowia w Środowisku Pracy Wydziału Zdrowia Publicznego (uchwała nr 69/2008).
- Pozytywnie zaopiniowano skład Rady Bibliotecznej na kadencję 2008–2012 w osobach:
Przewodniczący – prof. dr. hab. n. med. **Władysław Pierzchała**
Członkowie: dr n. hum. **Jerzy Dyrda**, mgr **Barbara Kaniak**, mgr **Agnieszka Kwiatkowska-Boryś**, dr n. hum. **Krzysztof Noga**, prof. dr. hab. n. med.

Z OBRAD SENATU

- Wojciech Pluskiewicz**, prof. dr hab. n. med. **Zdzisława Kondera-Anasz**, dr n. med. **Agnieszka Droszdol**, dr n. med. **Barbara Rybus-Kalinowska**, mgr **Wioletta Dyjas**, mgr **Maria Mrzyglód**, **Paweł Wontek** (uchwała nr 72/2008).
- Wyrażono zgodę na przekształcenie Katedry i Zakładu Biochemii i Genetyki Medycznej, działającej w ramach Wydziału Opieki Zdrowotnej, w Zakład Biochemii i Genetyki Medycznej (uchwała nr 73/2008).
  - Wyrażono zgodę na konwersję długu Akademickiego Centrum Stomatologii i Medycyny Specjalistycznej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bytomiu wobec Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, który jest jedynym Wspólnikiem Spółki, w łącznej kwocie 467.930,55 zł z tytułu reszty ceny sprzedaży używanych rzeczy ruchomych zgodnie z umową sprzedaży zawartą w dniu 21 grudnia 2006 r., na kapitał zakładowy tej Spółki (uchwała nr 74/2008).
  - Uchwalono zmiany planu rzeczowo-finansowego Uczelni na 2008 rok w związku z dotacją Ministerstwa Zdrowia (uchwała nr 75/2008).
  - Pozytywnie zaopiniowano zmiany w „Strategii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach na lata 2008–2020”, wprowadzonej Uchwałą nr 44/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. (uchwała nr 76/2008; pełny tekst na str. 4–6).
  - Zmieniono Uchwałę nr 112/2006 Senatu ŚAM z dnia 24 maja 2006 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach położonej przy ul. Warszawskiej 12 i 14 w Katowicach, wykreślając ust. 2 ww. uchwały (uchwała nr 77/2008).
  - Zatwierdzono regulaminy pracy:
    - Senackiej Komisji Budżetowej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach powołanej na kadencję 2008–2012, w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 1 do Uchwały nr 3 z dnia 4.12.2008 r. Senackiej Komisji Budżetowej (uchwała nr 78/2008);
    - Senackiej Komisji ds. Nauki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach powołanej na kadencję 2008–2012, w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1/2008 z dnia 24.11.2008 r. Senackiej Komisji ds. Nauki (uchwała nr 79/2008);
    - Senackiej Komisji ds. Rozwoju Uczelni powołanej na kadencję 2008–2012, w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1/2008 z dnia 27.11.2008 r. Senackiej Komisji ds. Rozwoju Uczelni (uchwała nr 80/2008);
    - Senackiej Komisji ds. Szpitali Klinicznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach powołanej na kadencję 2008–2012, w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1/2008 z dnia 04.12.2008 r. Senackiej Komisji ds. Szpitali Klinicznych (uchwała nr 81/2008).
  - Wyrażono zgodę na:
    - przekształcenie Katedry i Zakładu Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska, działającej w ramach Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, w Zakład Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska (uchwała nr 82/2008);
    - przekształcenie Katedry i Zakładu Diagnostyki Izotopowej i Radiofarmaceutyków, działającej w ramach Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, w Zakład Diagnostyki Izotopowej i Radiofarmaceutyków (uchwała nr 83/2008);
    - zniesienie Katedry i Zakładu Historii Medycyny i Farmacji, działającej w ramach Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej (uchwała nr 84/2008);
    - zniesienie Katedry i Zakładu Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej, działającej w ramach Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej (uchwała nr 85/2008).
    - utworzenie w ramach Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Katedry Nauk Społecznych z działającymi w jej ramach dwoma jednostkami organizacyjnymi:
      - Zakładem Historii Medycyny i Farmacji
      - Zakładem Farmakoekonomiki (uchwała nr 86/2008).

INFORMACJA DLA PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH SUM

Decyzją Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów od 1 stycznia 2009 r. przy postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu profesora obowiązywać będą nowe szczegółowe analizy dorobku naukowego.

Dział Bibliografii i Bibliometrii Biblioteki Głównej SUM, odpowiedzialny za potwierdzenia punktów dorobku naukowego, informuje wszystkich Pracowników SUM, którzy ubiegać się będą o wymienione stanowiska albo tytuły, o konieczności przedstawienia dorobku naukowego zgodnie z nową ankietą, uwzględniającą różne typy prac naukowych, publikacje w suplementach, udział w badaniach wieloosrodkowych itp., dostępną na stronie: www.sum.edu.pl/news.php?extend.1629.3

ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY 2009–2020

Uchwała nr 76/2008

Senatu SUM z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie:
zmiany Uchwały nr 44/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie przyjęcia „Celów strategicznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach na lata 2008–2020”

Na podstawie: art. 62 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. nr 164 poz. 1365 z późn. zm.) oraz §38 ust. 1 pkt 3 Statutu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Senat Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach uchwala, co następuje:

§1

Pozytywnie opiniuje następujące zmiany w „Strategii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach na lata 2008–2020” wprowadzonej Uchwałą nr 44/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r.:

1. Rozdział „**Strategia SUM w kontekście dokumentów strategicznych województwa śląskiego oraz miast, w których zlokalizowane są wydziały Uczelni**” otrzymuje brzmienie:

„III. Strategia SUM w kontekście wybranych dokumentów polskich i europejskich

W niniejszym rozdziale przedstawiono wybrane dokumenty krajowe i europejskie dotyczące obszarów działalności SUM. Analiza tych dokumentów była podstawą stworzenia strategii rozwoju Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

Wybrane dokumenty dotyczące rozwoju nauki

Dokumenty krajowe:

- *Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015*
- *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*
- *Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka*
- *Program Operacyjny Kapitał Ludzki*
- *Strategia Rozwoju Nauki w Polsce do 2015 roku*
- *Krajowy Program Badań Naukowych i Prac Rozwojowych*
- *Projekt założeń reformy systemu nauki i reformy systemu szkolnictwa wyższego*
- *Stan i Kierunki Rozwoju Biogospodarki. Raport opracowany przez Interdyscyplinarny Zespół do spraw Rozwoju Biogospodarki pod kierunkiem prof. dr. hab. Adama Dubina*

Dokumenty UE:

- *Komunikat na wiosenny szczyt Rady Europejskiej, Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Nowy początek Strategii Lizbońskiej*
- *Decyzja Nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca Siódmego Programu Ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji (2007–2013)*
- *Komunikat Komisji Europejskiej do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Więcej badań i innowacji – inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia: Wspólne podejście*
- *Zalecenie Komisji z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych*

- *Komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Poprawa transferu wiedzy między instytucjami badawczymi a przemysłem w całej Europie: przyjęcie otwartego modelu innowacyjności. – Realizacja strategii lizbońskiej*
- *Zielona Księga Europejska Przestrzeń Badawcza: Nowe perspektywy*
- *Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Gospodarczo-Społecznego i Komitetu Regionów: Wykorzystanie wiedzy w praktyce: Szeroko zakrojona strategia innowacyjna dla UE*
- *Komunikat Komisji Budowa Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA) wiedzy na rzecz wzrostu*
- *Komunikat Komisji Nauka i Technologia – kluczowe dziedziny dla przyszłości Europy – Kierunki polityki wspierania badań naukowych w Unii Europejskiej*
- *Komunikat Komisji Strategia w dziedzinie nauk o życiu i biotechnologii, 2002*
- *Komunikat Komisji w sprawie śródkresowego przeglądu strategii w dziedzinie nauk o życiu i biotechnologii, 2007*

Realizacja strategii lizbońskiej i budowa gospodarki opartej na wiedzy wymaga zwiększenia nakładów na badania i rozwój, a zwłaszcza znaczącego zwiększenia udziału przemysłu w finansowaniu badań oraz w wykorzystaniu efektów badań; takie badania będą traktowane priorytetowo (w tym nauki medyczne). Postulat zwiększenia roli nauki w rozwoju gospodarki będzie skutkowało skierowaniem głównego strumienia finansowania na kierunki priorytetowe z punktu widzenia rozwoju. Budowa Europejskiej Przestrzeni Badawczej oznaczać będzie zmniejszenie rozproszenia badań, konsolidację infrastruktury badawczej (sieci, konsorcja) oraz wzmacnianie konkurencyjności i mobilności kadr naukowych. Większe finansowanie będą uzyskiwać silne, konkurencyjne ośrodki, duże projekty badawcze realizowane przez interdyscyplinarne, wieloosrodkowe zespoły. Wspierany będzie rozwój kariery młodych naukowców. Finansowanie badań w Polsce będzie ponadto zmierzało do zmniejszenia udziału finansowania podmiotowego oraz uzależnienia finansowania od efektywności.

Wybrane dokumenty dotyczące rozwoju szkolnictwa wyższego

Dokumenty krajowe:

- *Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015*
- *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*
- *Strategia Rozwoju Nauki w Polsce do 2015 roku*
- *Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007–2013*
- *Projekt założeń reformy systemu nauki i reformy systemu szkolnictwa wyższego*
- *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko*
- *Program Operacyjny Kapitał Ludzki*

- *Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020*

Dokumenty UE:

- *Deklaracja Bolońska – „Szkolnictwo wyższe w Europie”* Bolonia (Wspólna Deklaracja Europejskich Ministrów ds. Edukacji i Szkolnictwa, zebranych w Bolonii, w dniu 19 czerwca 1999, oraz następne komunikaty europejskich konferencji Ministrów)
- *Komunikat Komisji Europejskiej „Skuteczne inwestowanie w edukację: Imperatyw dla Europy”*
- *Komunikat Komisji „Rola uniwersytetów w Europie opartej na wiedzy”*
- *Komunikat Komisji „Mobilizowanie potencjału umysłowego Europy: Umożliwienie uniwersytetom wniesienia pełnego wkładu do Strategii Lizbońskiej”*
- *Komunikat na szczycie Rady Europejskiej „Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, Nowy początek Strategii Lizbońskiej”*
- *Wspólny raport okresowy Rady i Komisji na temat wdrażania szczegółowego programu pracy dotyczącego realizacji celów systemów edukacji i szkolenia w Europie „Edukacja i Szkolenia 2010”*
- *Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Realizacja programu modernizacji dla uniwersytetów: Edukacja, badania naukowe i innowacje”*
- *Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i kształcenia zawodowego: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności*
- *Decyzja ustanawiająca program Uczenie się przez całe życie*

Proces Boloński i budowa Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego to przede wszystkim harmonizacja struktur szkolnictwa wyższego w Europie (trzy stopnie kształcenia, Europejskie Ramy Kwalifikacji), wprowadzenie systemu czytelnego i porównywalnego dyplomów (suplement, punkty ECTS), rozwój mobilności studentów i pracowników uczelni, rozwój współpracy europejskiej w zakresie zapewnienia jakości kształcenia oraz rozwój kształcenia przez całe życie. Udział szkół wyższych w rozwoju gospodarczym oznacza konieczność dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki (wsparcie kierunków priorytetowych z punktu widzenia gospodarki). Gospodarka oparta na wiedzy wymaga absolwentów potrafiących uczyć się, szukać i wykorzystywać informacje, sprawnie poruszających się w świecie opartym na technologiach informacyjno-komunikacyjnych. Również reforma nauki wymaga wykształcenia kadr naukowych potrafiących prowadzić badania na najwyższym poziomie w międzynarodowych, interdyscyplinarnych zespołach w warunkach silnej konkurencji. Dlatego wspierane będą dodatkowo silne ośrodki akademickie, oferujące wysokiej jakości studia doktoranckie. Wspierane będą działania zmierzające do wprowadzenia najwyższej jakości kształcenia, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym e-learningu.

Wybrane dokumenty dotyczące rozwoju ochrony zdrowia

Dokumenty krajowe:

- *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*
- *Narodowy Program Zdrowia na lata 2007–2015*

- *Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia w Polsce na lata 2007–2015*
- *Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015*
- *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko*
- *Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020*

Dokumenty UE:

- *Biała Księga Razem na rzecz zdrowia: Strategiczne podejście dla UE na lata 2008–2013*
- *Drugi wspólnotowy program działań w dziedzinie ochrony zdrowia na lata 2008–2013*

Niezależnie od bieżących uwarunkowań politycznych ochrona zdrowia jest kluczowym elementem wszystkich polityk rozwoju. Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa jest warunkiem rozwoju konkurencyjnej gospodarki. Kluczowymi elementami polityki zdrowotnej są poprawa jakości usług medycznych, zwiększenie ich dostępności oraz lepsze wykorzystanie i stałe unowocześnianie infrastruktury ochrony zdrowia z zachowaniem efektywności. Wspierane będą inwestycje podnoszące jakość, konkurencyjność i dostępność usług medycznych, dostosowanie infrastruktury ochrony zdrowia do trendów chorobowości i zachorowalności społeczeństwa z uwzględnieniem racjonalności ekonomicznej, inwestycje w infrastrukturę ratownictwa medycznego, w tym w nowoczesne systemy komunikacyjno-informacyjne oraz udoskonalanie systemu informacyjnego w służbie zdrowia oraz rozwój elektronicznych usług medycznych (e-health). Zakłada się konieczność kontynuacji istniejących i wdrażanie nowych narodowych programów walki z chorobami cywilizacyjnymi, dostosowania opieki zdrowotnej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych, promocja zdrowego trybu życia oraz wzmocnienie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami oraz profilaktyki chorób zawodowych.

Dokumenty dotyczące rozwoju regionu oraz miast, w których są zlokalizowane wydziały SUM:

- *Komunikat Komisji Konkurencyjność europejskich regionów dzięki badaniom naukowym i innowacji*
- *Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015*
- *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000–2020*
- *Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego*
- *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003–2013*
- *„Katowice 2020” Strategia rozwoju miasta*
- *Aktualizacja Strategii rozwoju Miasta Zabrze na lata 2005–2015*
- *Strategia rozwoju miasta Sosnowca do 2020 roku*
- *Strategia rozwoju Bytomia 2001–2015*

Wizja Śląska jako konkurencyjnego regionu oraz zapewnienie konurbacji śląskiej charakteru metropolitalnego oznacza konieczność wspierania rozwoju badań i szkolnictwa wyższego, z uwzględnieniem potrzeb gospodarki, rynku pracy i konieczności zapewnienia najwyższej jakości ochrony zdrowia. Znajduje to odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych Śląska i wszystkich miast, w których siedzibę mają wydziały Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.”

2. W rozdziale „*Cele ogólne i sposoby ich realizacji*” dokonuje następujących zmian:

a) w dziale *Obszar działalności dydaktycznej* – w tytule *Dążenie do poprawy jakości kształcenia ust. 2* otrzymuje brzmienie:

„2. Skrócony opis

Poprawa jakości kształcenia powinna odbywać się poprzez:

- wprowadzenie na zajęciach ze studentami nowoczesnych metod prezentacji danych,
- zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii ICT w procesie dydaktycznym,
- zapewnienie studentom możliwie najszerszego dostępu do medycznych baz danych oraz materiałów dydaktycznych za pośrednictwem internetu,
- rozwój kształcenia na odległość,
- rozwój kształcenia z wykorzystaniem nowoczesnych technik symulacji medycznej,
- zwiększanie udziału zajęć praktycznych w procesie kształcenia, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii,
- reorganizację struktury jednostek działalności podstawowej SUM w celu maksymalizowania efektywności kształcenia,
- wprowadzenie punktacji ECTS dla wszystkich form i poziomów kształcenia,
- uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego na wydziałach, które w chwili obecnej takiej możliwości nie posiadają,
- stałą aktualizację zbiorów bibliotecznych umożliwiającą studentom i pracownikom naukowo-dydaktycznym dostęp do najnowszej wiedzy medycznej.”

b) w dziale *Obszar działalności administracyjnej i inwestycyjnej* – w tytule *Unowocześnienie uczelni poprzez inwestycje oraz optymalizację zagospodarowania posiadanych obiektów:*

– w ust. 2 pkt 2.2. i 2.19 otrzymują nowe brzmienie:

„2.2. *Przebudowa adaptacyjna budynku dawnej Pralni ŚAM na potrzeby utworzenia Centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej SUM. Centrum będzie obsługiwać studentów kierunków lekarskich i kierunku lekarsko-dentystycznego. Zostaną tam zlokalizowane pracownie dydaktyczne pozwalające na prowadzenie zajęć z wykorzystaniem najnowszych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz centrum symulacji medycznej wyposażone w najnowocześniejsze rozwiązania w zakresie stosowania symulacji w procesie dydaktycznym.*

2.19. *Przeniesienie Biblioteki Głównej SUM do budynku przy ul. Warszawskiej 14 w Katowicach.”*

– ust. 3 otrzymuje nowe brzmienie:

„3. Warunki konieczne do realizacji

3.1. *W odniesieniu do celów szczegółowych w zakresie wymienionych podpunktów (2.2); (2.5); (2.10); (2.17);*

(2.19) – działania inwestycyjne i zakup nieruchomości, konieczne jest pozyskanie niezbędnych środków finansowych w ramach dotacji ministerialnych lub funduszy europejskich przy jednoczesnym wsparciu ze strony władz samorządowych miast, na terenie których planowane są wyżej wymienione inwestycje.

3.2. *W odniesieniu do celów szczegółowych w zakresie wymienionych podpunktów (2.1); (2.8); (2.15) – zbycie budynków, konieczne jest zainteresowanie potencjalnych nabywców tymi nieruchomościami i w drodze postępowania przetargowego, wyłonienie oferty najkorzystniejszej finansowo dla SUM.*

3.3. *W odniesieniu do celów szczegółowych w zakresie wymienionych podpunktów (2.9); (2.10); (2.16) – zwrócenie dzierżawionych nieruchomości samorządom lokalnym, konieczne jest podjęcie działań formalno-prawnych zmierzających do przekazania wyżej wymienionych budynków pod zarządek miasta, na terenie którego są one zlokalizowane, przy jednoczesnym zaznaczeniu konieczności wsparcia przez samorządy miejskie kolejnych inwestycji rozwojowych prowadzonych przez SUM. Ponadto realizacja tych celów jest całkowicie uzależniona od zrealizowania założeń inwestycyjnych oraz zakupu niezbędnych nieruchomości.*

3.4. *W odniesieniu do celów szczegółowych w zakresie wymienionych podpunktów (2.3); (2.4); (2.6); (2.11); (2.13); (2.17) – wygospodarowanie i adaptacja pomieszczeń, konieczne jest wygospodarowanie środków finansowych w ramach uchwał budżetowych SUM podejmowanych na kolejne lata lub pozyskanie środków ze źródeł zewnętrznych.”*

§2

Pozostałe zapisy „*Strategii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach na lata 2008–2020*” nie ulegają zmianie.

§3

Tekst jednolity „*Strategii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach na lata 2008–2020*” stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§4

Wykonanie Uchwały powierza Rektorowi Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

§5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Senatu
Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
prof. dr hab. n. med. Ewa Małecka-Tendera

**WYDZIAŁ LEKARSKI
Z ODDZIAŁEM
LEKARSKO-DENTYSTYCZNYM
W ZABRZU**

20 listopada 2008

Kolokwium habilitacyjne

Dr n. med. Beata ŚREDNIAWA:
Mikrowoltowa naprzemiennosc załamka T i inne nieinwazyjne wskaźniki przewidywania zdarzeń arytmicznych u chorych z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem w prewencji wtórnej nagłego zgonu sercowego.

Recenzenci:

prof. dr hab. Piotr Ponikowski (4. Woj-
skowy Szpital Kliniczny z Polikliniką
Wrocław)

prof. dr hab. Maria Trusz-Gluza

prof. dr hab. Kalina Kawecka-Jaszcz
(CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Franciszek Walczak (Inst.
Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Stefa-
na Kardynała Wyszyńskiego Warszawa)

Doktoraty

Gabriela BRZOSKA-BUTSCHER:
*Zaburzenia erekcji u mężczyzn objętych
opieką lekarza rodzinnego.*

Promotor:

dr hab. Dariusz Moczulski

Recenzenci:

dr hab. Maciej Malecki (CM UJ Kraków)

dr hab. Violetta Skrzypulec, prof. nadzw.
SUM

**Liliana CHEŁMECKA-HANU-
SIEWICZ:** *Stan metabolizmu kostnego
dzieci z rozrostowymi chorobami układu
krwiotwórczego w pierwszym roku le-
czenia.*

Promotor:

prof. dr hab. Danuta Sońta-Jakimczyk

Recenzenci:

prof. dr hab. Michał Matysiak (UM War-
szawa)

prof. dr hab. Wojciech Pluskiewicz

Agnieszka JANION-SADOWSKA:
*Różnice w przebiegu klinicznym i roko-
waniu u kobiet i mężczyzn z zawałem ser-
ca bez uniesienia odcinka ST (NSTEMI)
w województwie świętokrzyskim. (roz-
prawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Ewa Nowalany-Kozielska

Recenzenci:

prof. dr hab. Zdzisława Kornacewicz-
Jach (PAM Szczecin)

dr hab. Mariusz Gąsior

Anna KOMARSKA-SZOSTAK:
*Ocena aktywności biologicznej endotok-
syn izolowanych ze szczepów bakterii
Desulfotribrio desulfuricans w testach
in vitro.*

**Z RAD
WYDZIAŁÓW**

Promotor:

prof. dr hab. Zofia Dzierżewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Wojciech Król

dr hab. Tomasz Konopka (AM Wrocław)

Grzegorz KROPCZYŃSKI: *Anali-
za czynników prognostycznych u cho-
rych operowanych z powodu złośliwych
guzów kręgosłupa. (rozprawa wyróżnio-
na)*

Promotor:

dr hab. Andrzej Gabriel

Recenzenci:

dr hab. Damian Kusz, prof. nadzw. SUM

doc. dr hab. Janusz Ryś (Centrum Onko-
logii Warszawa)

Piotr LEWITOWICZ: *Przydatność
Skali Brunt oraz ekspresji MMP-9 u cho-
rych na przewlekłe zapalenie wątroby
typu C ze współistniejącym niealkoholo-
wym stłuszczeniem.*

Promotor:

dr hab. Andrzej Gabriel

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Wiczkowski

dr hab. Bożena Walewska-Zielecka
(Państw. Zakł. Higieny Warszawa)

Romualda MUCHA: *Wpływ pól ma-
gnetycznych i światła niskoenergetycz-
nego na nasilenie bólu i jakość życia
u chorych z gonartrozą.*

Promotor:

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Gaździk

dr hab. Jerzy Widuchowski (Szpital Chi-
rurgii Urazowej Piekary Śl.)

Mirosława ROGAL: *Stężenie wy-
branych metali ciężkich w gruczołakach
i gruczołakorakach jelita grubego.*

Promotor:

dr hab. Marek Kucharzewski

Recenzenci:

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

prof. dr hab. Arkadiusz Jawień (Uniw.
Mikołaja Kopernika – Collegium Medi-
cum w Bydgoszczy)

Przemysław ROSAK: *Ocena wybra-
nych cech podłoża protetycznego w bez-
zębnej żuchwie.*

Promotor:

dr hab. Jacek Kasperski

Recenzenci:

prof. dr hab. Bronisław Kłaptocz

dr hab. inż. Wiesław Chladek, prof.
nadm. Polit. Śl. w Gliwicach

Andrzej SOLECKI: *Wyniki rekon-
strukcji więzadła krzyżowego przednie-
go stawu kolanowego techniką dwu-
-, trzy- i czterotunelową.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Gaździk

Recenzenci:

dr hab. Tadeusz Trzaska, prof. nadzw.
AWF w Poznaniu

prof. dr hab. Antoni Podwiński

Tomasz STOŁTNY: *Jonowy rezo-
nans cyklotronowy i magnetoledotera-
pia u chorych oczekujących na allopla-
stykę stawu biodrowego.*

Promotor:

dr hab. Jerzy Widuchowski

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Gaździk

prof. dr hab. Bogusław Frańczuk (CM
UJ Kraków)

Tomasz WALAWENDER: *Ocena
gojenia ran kostnych żuchwy królików po
zastosowaniu kopolimeru glikolidu z lak-
tydem oraz jego kompozytów z włóknem
węglowym i hydroksypatytem.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Cieślak

Recenzenci:

prof. dr hab. Ryszard Szkilnik

dr hab. Włodzimierz Więckiewicz (AM
Wrocław)

Agnieszka WITKOWSKA: *Profil
genów różnicujących zmiany nowotwo-
rowe i tkankę zdrową jelita grubego za-
angażowanych w procesy immortaliza-
cji komórek. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Janusz Gumprecht

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Ciechanowicz
(PAM Szczecin)

dr hab. Urszula Mazurek

11 grudnia 2008

Kolokwium habilitacyjne

Dr n. med. Wojciech ŚCIERSKI:
*Rekonstrukcja ubytków tchawicy kom-
pozytowym materiałem węglowym.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Chłopek (AGH Kraków)

prof. dr hab. Marek Rokicki

prof. dr hab. Mieczysław Szostek (UM
Warszawa)

prof. dr hab. Tadeusz Orłowski (Inst.
Gruźlicy i Chorób Płuc Warszawa)

Doktoraty

Agnieszka BIELASZKA: *Ocena sposobu żywienia dzieci w wieku 4-6 lat w województwie śląskim.*

Promotor:

prof. dr hab. Małgorzata Muc-Wierzoń

Recenzenci:

prof. dr hab. Emilia Kolarzyk (CM UJ Kraków)

dr hab. Witold Lukas, prof. nadzw. SUM

Piotr PAWLAS: *Ocena głosu chorych leczonych z powodu raka faldów głosowych chordektomią laserową lub radioterapią.*

Promotor:

dr hab. Eugeniusz Czecior

Recenzenci:

prof. dr hab. Grzegorz Namysłowski

dr hab. Maciej Modrzejewski (CM UJ Kraków)

Aleksandra POŁOK: *Rekonstrukcje ubytków tkanki chrzęstnej materiałami syntetycznymi.*

Promotor:

prof. dr hab. Grzegorz Namysłowski

Recenzenci:

dr hab. inż. Marta Błażewicz, prof. nadzw. AGH w Krakowie

prof. dr hab. Tadeusz Cieślak

Stanisław PÓLTORAK: *Ocena skuteczności skojarzonego leczenia chorych naraka odbytnicy. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Bogusław Maciejewski (Centrum Onkologii Gliwice)

Recenzenci:

prof. dr hab. Marian Pardela

prof. dr hab. Rafał Tarnawski (Centrum Onkologii Gliwice)

Michalina STRZAŁA-ORZEŁ:

Wpływ zmian ciśnienia atmosferycznego i temperatury powietrza w różnych porach roku na częstość napadów, czynność bioelektryczną mózgu oraz stężenie melatoniny w ślinie chorych na padaczkę.

Promotor:

dr hab. Ewa Motta

Recenzenci:

dr hab. Teresa Korwin-Piotrowska (PAM Szczecin)

prof. dr hab. Danuta Roźniecka-Rościszewska

**WYDZIAŁ LEKARSKI
W KATOWICACH**

13 listopada 2008

Kolokwium habilitacyjne

Dr n. med. Mirosław MARKIEWICZ: *Wpływ doboru dawcy w układzie HLA oraz występowanie i wpływ*

**Z RAD
WYDZIAŁÓW**

niezgodności słabych antygenów zgodności tkankowej na wyniki allogenicznym przeszczepień komórek krwiotwórczych od dawców niespokrewnionych.

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Robak (UM Łódź)

prof. dr hab. Andrzej Hellman (AM Gdańsk)

prof. dr hab. Marek Jakóbisiak (UM Warszawa)

prof. dr hab. Jacek Wachowiak (UM Poznań)

Doktoraty

Anna BEŁOWSKA: *Ocena przeżywalności płodów w donoszonej ciąży powikłanej granicznym małowodziem.*

Promotor:

prof. dr hab. Ryszard Poręba

Recenzenci:

dr hab. Jerzy Sikora, prof. nadzw. SUM

dr hab. Mariusz Z. Skotnicki (UM Białystok)

Andrzej BULANDRA: *Ocena rozwoju kości udowej płodów ludzkich na podstawie cyfrowych metod analizy obrazu.*

Promotor:

dr hab. Jerzy Gielecki

Recenzenci:

dr hab. Damian Kusz, prof. nadzw. SUM

prof. dr hab. Florian Czerwiński (PAM Szczecin)

Michał GUZY: *Ocena skuteczności zastosowania ablacji prądem o częstotliwości radiowej w chirurgicznym leczeniu pacjentów z utrwalonym migotaniem przedsionków.*

Promotor:

dr hab. Michał Krejca

Recenzenci:

prof. dr hab. Kazimierz Suwalski (UM Warszawa)

dr hab. Włodzimierz Kargul

Tomasz KARGUL: *Ocena bezpieczeństwa stosowania jednorazowej 300 mg dawki aspiryny u pacjentów poddawanych zabiegowi pomostowania naczyń wieńcowych.*

Promotor:

prof. dr hab. Stanisław Woś

Recenzenci:

prof. dr hab. Jacek Różański (Inst. Kardiologii Warszawa)

dr hab. Andrzej Ochała

Andrzej KUŁACH: *Ekspresja genów czynników prozapalnych i przeciwzapalnych w monocytach krwi obwodowej u pacjentów z ostrym zespołem wieńcowym.*

Promotor:

prof. dr hab. Zbigniew Gąsior

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Gmiński

prof. dr hab. Piotr Hoffman (Inst. Kardiologii Warszawa)

Jolanta LOGIEWA-TOBOREK: *Morfologiczno-czynnościowa charakterystyka plamki siatkówki u pacjentów po przebiegu ostrego zapalenia wnętrza gałki ocznej.*

Promotor:

dr hab. Edward Wyłęgała

Recenzenci:

dr hab. Krystyna Raczynska, prof. nadzw. AM w Gdańsku

prof. dr hab. Maria Formińska-Kapuścik

Artur MROZEK: *Wpływ postaw rodzicielskich i niektórych czynników środowiskowych na występowanie zaburzeń zachowania u dzieci.*

Promotor:

prof. dr hab. Irena Krupka-Matuszczyk

Recenzenci:

prof. dr hab. Jolanta Rabe-Jabłońska (UM Łódź)

dr hab. Robert T. Hese

Lidia NAWROCKA: *Ocena wczesnych i odległych wyników wszczepienia sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej u dzieci z zaćmą pourazową.*

Promotor:

prof. dr hab. Maria Formińska-Kapuścik

Recenzenci:

prof. dr hab. Alina Bakunowicz-Łazarczyk (UM Białystok)

dr hab. Stanisława Gierek-Ciaciura, prof. nadzw. SUM

Magdalena SZAFŁARSKA: *Profil ekspresji wybranych genów śmierci komórki w przebiegu ostrego zapalenia trzustki.*

Promotor:

prof. dr hab. Andrzej Nowak

Recenzenci:

prof. dr hab. Ewa Małecka-Panas (UM Łódź)

dr hab. Aleksander L. Sieroń

Zbigniew TABOR: *Przewidywanie braku poprawy funkcji skurczowej lewej komory po zawale serca leczonym pierwotną interwencją wewnątrzwieńcową.*

Promotor:

prof. dr hab. Maria Trusz-Gluza

Recenzenci:

dr hab. Paweł Buszman
prof. dr hab. Piotr Podolec (CM UJ Kraków)

Radosław TOMALSKI: *Dysocjacja i aleksytymia u chorych z bulimią i zespołem gwałtownego objadania się.*

Promotor:

prof. dr hab. Irena Krupka-Matuszczyk

Recenzenci:

prof. dr hab. Irena Namysłowska (Inst. Psychiatrii i Neurologii Warszawa)
dr hab. Robert T. Hese

Michał TYMOWSKI: *Zastosowanie czynnościowego rezonansu magnetycznego w połączeniu z systemem neuronawigacji w chirurgicznym leczeniu guzów mózgu.*

Promotor:

prof. dr hab. Henryk Majchrzak

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Marchel (UM Warszawa)
dr hab. Ewa Kluczevska

11 grudnia 2008

Kolokwium habilitacyjne

Dr n. farm. Małgorzata HUZARSKA: *Udział receptorów dopaminowych w molekularnym mechanizmie działania leków przeciwdepresyjnych.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Jerzy Samochowiec (PAM Szczecin)
prof. dr hab. Ryszard Korbut (CM UJ Kraków)
prof. dr hab. Jerzy Vetulani (PAN Kraków)
prof. dr hab. Jan Pachecka (UM Warszawa)

Doktoraty

Piotr DAWID: *Ekspresja genu metaloproteinazy-2 i tkankowego inhibitora metaloproteinazy-2 w rozrostach i gruczolakoraku endometrium.*

Promotor:

prof. dr hab. Andrzej Witek

Recenzenci:

dr hab. Krzysztof Sadowski
prof. dr hab. Marian Gabrys (AM Wrocław)

Bogusława PIELA: *Wpływ histerektomii na jakość życia i życie seksualne kobiet operowanych z powodu mięśniaków macicy.*

Promotor:

dr hab. Violetta Skrzypulec, prof. nadzw. SUM

Recenzenci:

prof. dr hab. Tomasz Rechberger (UM Lublin)
dr hab. Robert T. Hese

Z RAD WYDZIAŁÓW

Elżbieta SEMIK-GRABARCZYK:

Ocena stężenia wisfatyny we krwi otyłych kobiet bez chorób towarzyszących i z cukrzycą typu 2.

Promotor:

prof. dr hab. Barbara Zahorska-Markiewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Maria Górka (UMBiałystok)
prof. dr hab. Danuta Kokocińska

Dagmara URBAŃSKA-KRAWIEC:

Sonografia dopplerowska nerek u chorych z toczniem rumieniowatym układowym.

Promotor:

dr hab. Joanna Ścieszka

Recenzenci:

prof. dr hab. Wiesław Jakubowski (UM Warszawa)
dr hab. Jan Baron

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY Z ODDZIAŁEM MEDYCZNY LABORATORYJNEJ

6 listopada 2008

Doktoraty

Joanna GŁOGOWSKA-LIGUS:

Geny kadheryn, adhezyn, integryn i selektyn u chorych z ostrym zawałem mięśnia sercowego.

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

Recenzenci:

dr hab. Elżbieta Pastwa, prof. nadzw. UM w Łodzi
prof. dr hab. Zbigniew Gąsior

Agnieszka NOWAK: *Endotelina-1 i jej receptory w retinopatii cukrzycowej u pacjentów z cukrzycą typu 2.*

Promotor:

prof. dr hab. Wanda Romaniuk

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk
dr hab. Bożena Romanowska-Dixon (CM UJ Kraków)

Joanna RĄCZKA: *Stężenie rozpuszczalnego receptora Fas i jego liganda sFasL oraz liganda TRAIL i jego receptorów TRAIL-R1 i TRAIL-R2 u kobiet z nowotworem jajnika.*

Promotor:

prof. dr hab. Zdzisława Kondera-Anasz

Recenzenci:

prof. dr hab. Ewa Szaflarska-Stojko
prof. dr hab. Krzysztof Zeman (UM Łódź)

Agnieszka STANIK-WALENTEK:

Ekspresja genów TGFβ i jego receptorów u chorych ze zwyrodnieniem pęcherzowym rogówki.

Promotor:

prof. dr hab. Wanda Romaniuk

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk
dr hab. Marta Misiuk-Hojlo, prof. nadzw. AM we Wrocławiu

Artur WRÓBEL: *Wpływ morfiny na aktywność wybranych enzymów degradacyjnych frakcji lizosomalnej komórek wątroby i nerek myszy.*

Promotor:

prof. dr hab. Adam Kołataj

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk
prof. dr hab. Bronisław Zachara (Inst. Medycyny Pracy Łódź)

18 grudnia 2008

Kolokwium habilitacyjne

Dr n. przyr. Katarzyna PAWŁOWSKA-GÓRAL: *Ingerencja jonów fluorokowych w procesy oksydacyjno-redukcyjne hepatocytów szczurzych – badania in vitro.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Pachecka (UM Warszawa)
prof. dr hab. Janina Moniuszko-Jakoniuk (UM Białystok)
prof. dr hab. Jerzy Krechniak (AM Gdańsk)
dr hab. Ryszard Wiaderkiewicz, prof. nadzw. SUM

Doktorat

Aneta URBAN: *Kumulacja chromu w roślinach występujących w zasięgu oddziaływania emitora punktowego na przykładzie Huty Miasteczko Śląskie.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Kwapuliński

Recenzenci:

prof. dr hab. Eliza Lamer-Zarawska (AM Wrocław)
prof. dr hab. Jan Burczyk

WYDZIAŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ

8 grudnia 2008

Doktorat

Krzysztof NOWOSIELSKI: *Seksualność i jakość życia kobiet chorujących na cukrzycę.*

Promotor:

dr hab. Violetta Skrzypulec, prof. nadzw. SUM

Recenzenci:

dr hab. Zbigniew Lew-Starowicz, prof. nadzw. AWF w Warszawie
prof. dr hab. Jan Duława

SPRAWY KADROWE

STANOWISKA I TYTUŁY

Stanowisko profesora zwyczajnego

Prof. dr hab. n. med. Janusz GUMPRECHT (od 1 I 2009)

Stanowisko profesora nadzwyczajnego

Prof. dr hab. n. med. Przemysław NOWAK (od 1 X 2008)

Prof. dr hab. n. med. Zbigniew KALARUS (od 1 XI 2008)

Prof. dr hab. n. med. Krystyna SOSADA (od 1 I 2009)

Stopień naukowy doktora habilitowanego

Dr n. farm. Urszula CEGIEŁA (od 23 X 2008)

Dr n. med. Mirosław MARKIEWICZ (od 13 XI 2008)

Dr n. med. Beata ŚREDNIAWA (od 20 XI 2008)

Dr n. med. Wojciech ŚCIERSKI (od 11 XII 2008)

ZMIANY NA STANOWISKACH KIEROWNICZYCH

Dr n. med. Ewa KRZYSTANEK (od 1 I 2009 do 30 VI 2009) – p.o. kierownik

Katedry i Kliniki Neurologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Dr hab. n. med., dr n. techn. Rajmund ORLICKI (od 1 X 2008 do czasu rozstrzygnięcia konkursu) – p.o. kierownik Katedry i Zakładu Materiałoznawstwa Stomatologicznego

Mgr Stefania SOBCZAK (od 1 I 2009 do 31 XII 2011) – p.o. kierownik Studium Języków Obcych

Dr n. med. Bożena SYC (od 1 X 2008) – p.o. kierownik Katedry i Zakładu Anatomii Prawidłowej

Dr n. med. Kornelia WAC (od 1 XI 2008) – p.o. kierownik Zakładu Prope-
deutyki Położnictwa Katedry Zdrowia Kobiety

Dr hab. n. techn. Danuta WIECHUŁA (od 1 XI 2008 do 31 X 2013) – kierownik Studium Doktoranckiego Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej

NAGRODY JUBILEUSZOWE listopad-grudzień 2008

45-lecie

Prof. dr hab. n. med. Elżbieta MARSZAŁ
Wiesława NOWOCIEN

35-lecie

Dr n. przyr. Jan CZOGAŁA

Halina GRUDZIŃSKA

Dr hab. n. fiz. Karol MONKOS

Mgr Maria MORAWIEC

Dr n. med. Barbara SZWED-BIAŁOŻYT

30-lecie

Irena CIOK

Maria FIREK

Dr hab. n. med. Jacek GAWRYCHOWSKI

Dr n. farm. Barbara NOWIŃSKA

Dr n. farm. Jolanta SOCHACKA

Maria WOWRA

25-lecie

Janusz BŁADZIK

Dr hab. n. med. Sławomir GRZEGORCZYN

Dr n. med. Lucyna KLIMCZAK-GOŁĄB

Dr hab. n. med. Barbara KRÓLAK-OLEJNIK

Prof. dr hab. n. med. Andrzej WITEK

20-lecie

Dr n. med. Anna BUBIŁEK-BOGACZ

Stanisław CYGAN

Dr n. med. Tomasz DZIEWIT

Dr n. med. Dariusz GÓRKA

Dr n. med. Marek KALETA

Krystian MIELCZAREK

Dr n. med. Lucyna SIEMIŃSKA

NOWOŚCI WYDAWNICZE

- Bielecki Tomasz: Właściwości osteoindukcyjne i antybakteryjne autologicznego żelu płytkowo-leukocytarnego oraz możliwości ich wykorzystania w praktyce klinicznej. Rozpr. habil. nr 17/2008, Katowice: SUM 2008.
- Czyżewski Damian: Badanie dawców płuc o rozszerzonych kryteriach kwalifikacyjnych. Rozpr. habil. nr 14/2008, Katowice: SUM 2008.
- Ćwiczenia praktyczne z biochemii. Skrypt dla studentów II roku Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym, red. Ewa Birkenner, wyd. III, Katowice: SUM 2008.
- Helbig Grzegorz: Kliniczna i patogenetyczna heterogenność zespołu hipereozy nofilowego. Rozpr. habil. nr 13/2008, Katowice: SUM 2008.
- Kasperczyk Sławomir: Wpływ N-acetylocysteiny, beta-karotenu i alfa-tokoferolu na stres oksydacyjny u pracowników zawodowo narażonych na związki ołowiu. Rozpr. habil. nr 16/2008, Katowice: SUM 2008.
- Nowakowska-Zajdel Ewa: Insulino-podobne czynniki wzrostu u chorych na raka jelita grubego ze współistniejącą nadwagą i otyłością. Rozpr. habil. nr 18/2008, Katowice: SUM 2008.
- Przewodnik do ćwiczeń z patomorfologii, red. Andrzej Gabriel, Zbigniew Szczurek, Daniel Sabat, wyd. IV, Katowice: SUM 2008.
- Ślusarczyk Konstanty: Podstawy anatomii dla studentów kierunku lekarsko-dentystycznego, wyd. I, Katowice: SUM 2008.
- Timek Tomasz: Mechanizmy różnicujące czynnościową i niedokrwinną niedomykalność zastawki mitralnej. Rozpr. habil. nr 15/2008, Katowice: SUM 2008.
- Wiadomości Lekarskie 2008, tom 61, nr 7–9, Katowice: SUM 2008.
- Zabiegi pielęgnacyjno-lecznicze w okulistyce, red. Edward Wylęgała, Mariola Bartusek, wyd. I, Katowice: SUM 2008.
- Ziora Katarzyna: Analiza stężeń wybranych hormonów tkanki tłuszczowej wisfatyny, apelininy, adiponektyny, rezystyny, leptyny w surowicy krwi dziewcząt z jądłowstrętym psychicznym. Rozpr. habil. nr 19/2008, Katowice: SUM 2008.

KATEDRA I ZAKŁAD MIKROBIOLOGII W NOWEJ SIEDZIBIE

W dniu 6 października 2008 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowej siedziby Katedry i Zakładu Mikrobiologii Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej SUM. Miejscem posadowienia Katedry stał się gruntownie przebudowany segment budynku przy ul. Jagiellońskiej 4 w Sosnowcu. Budynek ten to niemal kolebka Wydziału Farmaceutycznego, bowiem z początkiem lat 70. ubiegłego wieku ten tradycyjny, niczym nie wyróżniający się architektonicznie obiekt, taki sam jak tyśiące innych mieszczących szkoły podstawowe i średnie, pierwotnie przewidziany na sosnowiecką szkołę pielęgnarską, został prawie przez przypadek przeznaczony na posadowienie w nim Wydziału Farmaceutycznego Śląskiej Akademii Medycznej. W tym właśnie obiekcie rozlokowały się na przełomie lat 1972/1973 kolejne, nieliczne wówczas, a przeniesione z Zabrze-Rokitnicy, po rocznym tam funkcjonowaniu, jednostki organizacyjne nowego wydziału, w tym Katedra Mikrobiologii. Nietrudno zatem zgadnąć, iż tak umiejscowiona Katedra już wówczas nie spełniała standardów bezpieczeństwa, choć na owe czasy nie było to aż tak dużym problemem.

Problemy i kłopoty zaczęły pojawiać się z biegiem lat. Kolejne kontrole Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wyraźnie wskazywały na niedostosowanie szczególnie tej, o specyficznym profilu działania, Katedry do obowiązujących wymogów i niemal za każdym razem pozwolenie na dalszą działalność naukowo-dydaktyczną przyznawano jej warunkowo.

Szansą na zmianę stały się środki finansowe w wysokości ponad 16 mln zł, pozyskane w 2004 r. z Ministerstwa Zdrowia, z przeznaczeniem na zakup dla potrzeb Wydziału Farmaceutycznego obiektu przy ul. Jedności 8, z jednoczesnym zagwarantowaniem wygospodarowanych z wymienionej sumy środków na remont i adaptację pomieszczeń pozostałych po jednostkach wyprowadzających się z ul. Jagiellońskiej na ul. Jedności.

Pełniąc wówczas funkcję dziekana Wydziału Farmaceutycznego zaproponowałam

przeniesienie do nowej siedziby przede wszystkim Katedry Mikrobiologii. Jednak kierownik Katedry, pan profesor **Jerzy Pacha**, po dogłębnych konsultacjach z architektami odpowiedzialnymi za adaptację zakupionego obiektu do potrzeb Wydziału, nie przyjął mojej propozycji z powodu technicznych przeszkód w przystosowaniu pomieszczeń do specyficznych wymogów, jakie dla funkcjonowania takiej jednostki wyznaczają obecne standardy.

Pozostało zatem jedyne wyjście – przeznaczenie na potrzeby Katedry Mikrobiologii znacznego fragmentu pierwszego piętra w dotychczasowym obiekcie przy ul. Jagiellońskiej, pod warunkiem jego gruntownej przebudowy i modernizacji. W rezultacie kapitalnego remontu powstały w pełni przebudowane, klimatyzowane, z wydzielonymi śluzami, szatniami, sanitariatami, pokojami dydaktycznymi i asystenckimi, pomieszczenia tzw. strefy czystej i brudnej. W części zakaźnej Katedry zamontowano filtry HEPA.

Prace te – w całości sfinansowane przez Ministerstwo Zdrowia – pochłonęły 600 tys. zł. Uczelnia dołożyła około 50 tys. zł na prace projektowe. Wyposażenie Katedry sfinansowaliśmy ze środków wypracowanych przez Wydział Farmaceutyczny. Powstała Katedra na miarę XXI wieku – przestronna, o znacznie większej niż poprzednio powierzchni, nowoczesna i profesjonalnie przygotowana do celów naukowo-dydaktycznych. Jak określił to jej kierownik, pan profesor **Jerzy Pacha**, w ciągu jednego roku Katedra Mikrobiologii sosnowieckiego Wydziału Farmaceutycznego przeniosła się z epoki Pasteura i Kocha w lata dwutysięczne. To wspomniał, że nie narażamy już studentów i pracowników na kontakt z zakaźnym materiałem, że można prowadzić badania w nowoczesnych, świetnie wyposażonych laboratoriach, że Katedra spełnia standardy pozwalające na współpracę z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego, co przynieść może nie tylko wymierne korzyści prestiżowe, lecz także i finansowe.

Przebudowa segmentu przy ul. Jagiellońskiej w Sosnowcu to dopiero

początek kompleksowej przebudowy Wydziału. Planowane są modułowe remonty kolejnych jednostek organizacyjnych. Przeznaczone co roku coraz większe fundusze na remonty obiektów wszystkich wydziałów naszego Uniwersytetu, starania o pozyskanie pozabudżetowych środków finansowych, inicjatywa i starania samych dziekanów, niosą uzasadnioną nadzieję na poprawę infrastruktury całej Uczelni.

Remont i adaptację nowych pomieszczeń Katedry Mikrobiologii zakończyliśmy przed minionymi wakacjami. Uznaliśmy, że najlepszym terminem oficjalnego otwarcia „odrodzonej” Katedry będzie początek roku akademickiego 2008/2009.

W uroczystości otwarcia wzięli udział: JM Rektor SUM prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera**; parlamentarzysta RP – poseł **Witold Klepacz**; dyrektor biura senatora Zbigniewa Szaleńca – **Agnieszka Laskowska**; wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Śląskiego **Michał Czarski**; Władze miasta Sosnowca – prezydent **Kazimierz Górski**, wiceprezydenci **Zbigniew Jaskiernia** i **Wilhelm Zych** oraz przewodniczący Rady Miejskiej **Daniel Mikłasiński**; zastępca dyrektora Wydziału Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego **Janusz Kulej**; przedstawiciele Władz SUM – prorektor ds. klinicznych prof. dr hab. **Przemysław Jalowicki**, dziekan Wydziału Lekarskiego w Zabrzu prof. dr hab. **Wojciech Król**; przedstawiciele Uniwersytetu Śląskiego: dziekan Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach prof. dr hab. **Zygmunt Wróbel** oraz prodziekan Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska dr hab. **Zofia Piotrowska-Seget**; członkowie Senatu SUM i Rady Wydziału Farmaceutycznego; dyrektor Biblioteki Głównej SUM dr **Jerzy Dyrda**; kierownictwo administracji SUM: kanclerz mgr **Bernadeta Kuraszewska**, zastępca kanclerza mgr **Teresa Dudek**, zastępca dyrektora ds. eksploatacji technicznej i remontów mgr **Ryszard Bajer**; dyrektor Centralnego Szpitala Klinicznego w Katowicach-Ligocie dr **Zbigniew Swoboda**; dyrektor Centrum Pediatrii w Sosnowcu dr **Andrzej Siwiec**; dyrek-

tor Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu dr **Zbigniew Cebo**; przewodniczący Okręgowej Rady Lekarskiej w Katowicach dr **Maciej Hamankiewicz**; wiceprezes Okręgowej Izby Aptekarskiej w Katowicach mgr **Anna Śliwińska**; konsultant wojewódzki w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej dr **Henryk Orczyk-Froncz**; członek Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych dr **Marek Rakowski**; przedstawiciele firm farmaceutycznych: Polskiej Grupy Farmaceutycznej SA – wiceprezes **Ignacy Przystalski** oraz dyrektor **Marek Kurzeja**, dyrektor Zarządu Salus International SA **Aleksandra Puzyno**; rzecznicy prasowi: **Grzegorz Dąbrowski** (Urząd Miasta Sosnowca) oraz **Izabela Koźmińska-Życzkowska** (SUM); przedstawiciele Oddziału Katowickiego Pol. Tow. Farmaceutycznego: prezes dr **Kazimiera Klementys** i skarbnik dr **Piotr Brukiewicz**; przedstawiciele mediów ogólnopolskich: redaktor naczelny i wydawca „Czasopisma Aptekarskiego” **Wiktor Szukiel**, redaktor „Gazety Farmaceutycznej” **Wojciech Kwilecki**, redaktor „Rynku Zdrowia” **Andrzej Bęben**, redaktorzy „Dziennika Zachodniego” **Olgierd Górny** i **Sebastian Reńca** oraz przedstawiciele „Super Expressu” i Radia ESKA. O oprawę uroczystości za dbała Firma PRECOPTIC Co.

Uroczystość otworzył obecny dziekan Wydziału dr hab. **Stanisław Boryczka**, po czym jej prowadzenie przejęła prof. **Krystyna Olczyk** – była dziekan Wydziału, za kadencji której powstała nowa siedziba Katedry. Po prezentacji krótkiego filmu pt. „Mikrobiologia wczoraj i dziś”, stanowiącego jeden z punktów programu spotkania, i wystąpieniach JM Rektor SUM prof. dr hab. **Ewy Maleckiej-Tendery** oraz prezydenta miasta Sosnowca **Kazimierza Górskiego**, Goście przeszli z sali wykładowej, gdzie uroczystość się rozpoczęła, do nowej siedziby Katedry i Zakładu Mikrobiologii, by wspólnym zwiedzaniem uświetnić to historyczne wydarzenie.

Prof. dr hab. Krystyna Olczyk

Fot. I. Koźmińska-Życzkowska

K O N F E R E N C J E I S Y M P O Z J A

Międzynarodowe spotkanie wideochirurgów

Już po raz dziesiąty chirurdzy z Polski, Czech, Słowacji i Ukrainy spotkali się na Międzynarodowym Polsko-Słowacko-Czeskim Sympozjum Wideochirurgii, urządzonym pod egidą Sekcji Wideochirurgii Towarzystwa Chirurgów Polskich (TChP) przez zabrzańskie katedry SUM: Katedrę i Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Bariatrycznej i Medycyny Ratunkowej oraz Katedrę i Klinikę Chirurgii Dzieci. Komitetem organizacyjnym i naukowym Sympozjum przewodniczyli prof. dr hab. n. med. **Krystyn Sosada** i prof. dr hab. n. med. **Józef Dzieliński**, od początku ściśle związani z ideą naukowo-szkoleniowych konferencji wideochirurgicznych. Jubileuszowemu spotkaniu towarzyszyło 14. Sympozjum Sekcji Wideochirurgii TChP. Obie imprezy miały miejsce w dniach 14–16 września 2008 r. w Hotelu Stok w Wiśle, a ich przygotowaniem z dużym profesjonalizmem zajmowało się katowickie Centrum Organizacji Konferencji i Kongresów GALOP.

Uroczysta oprawa ceremonii otwarcia Sympozjum sprzyjała licznym refleksjom i wspomnieniom przywołującym minioną dekadę rozwoju wideochirurgii w Polsce i w krajach naszych przyjaciół z Czech oraz Słowacji. Lata współpracy i wymiany doświadczeń owocowały również przyjaźniami, także osobistymi. Bez tego współczesna wideochirurgia w Polsce, Czechach i na Słowacji nie znalazłaby się w nurcie najnowocześniejszej chirurgii europejskiej.

Obecny prezes Sekcji Wideochirurgii TChP, prof. dr hab. **Tadeusz Wróblew-**

ski, w wystąpieniu inauguracyjnym Sympozjum podkreślił fakt, że ciesząc się 10-letnią już tradycją międzynarodowe spotkania chirurgów z udziałem Polaków, Czechów i Słowaków na wiele lat wyprzedziły formalne utworzenie wspólnoty w ramach Unii Europejskiej. Gości witali również prof. **Rastislav Johannes** – przewodniczący Sekcji Wideochirurgii na Słowacji, i prof. **Jan Dostalík** – przewodniczący Sekcji Wideochirurgii w Czechach. We wszystkich przemówieniach wyrażano uznanie dla współorganizatorów I Międzynarodowego Polsko-Słowacko-Czeskiego Sympozjum Wideochirurgii, które odbyło się w 1999 r. w Ustroniu. Były to słowa skierowane do osób szczególnie zasłużonych dla rozwoju międzynarodowej współpracy w zakresie wideochirurgii, zwłaszcza do prof. **Edwarda Stanowskiego**, dr. **Stanisława Czudka** i dr. **Pavla Holeczego**. Uroczystość otwarcia zakończył bankiet i świetny występ kwartetu smyczkowego „The Strings” z własnymi interpretacjami znanych i lubianych utworów klasycznych i ludowych.

W Sympozjum uczestniczyło 350 osób z Polski, Czech, Słowacji i Ukrainy. W trakcie dwóch dni obrad odbyło się 7 sesji naukowych, w tym jedna poświęcona tematyce pielęgniarstwa. Udział w obradach i dyskusjach oznaczał otrzymanie 13,5 punktu edukacyjnego. Referaty przedstawione w pierwszym dniu dotyczyły chirurgii małoinwazyjnej schorzeń jelita grubego, nienowotworowych schorzeń przelyku, przepuklin brzusznych oraz endoskopii diagnostycz-

no-zabiegowej przewodu pokarmowego. Sesje drugiego dnia poświęcone były postępowi wideochirurgii. Poruszano m.in. problemy związane z laparoskopową chirurgią bariatryczną oraz endoskopową mukozektomią. Bogato ilustrowane zdjęciami i filmami wystąpienia, wsparte komentarzem najwybitniejszych ekspertów, złożyły się na bardzo wysoką merytoryczną i szkoleniową wartość wszystkich prezentacji. Interesującą ofertę przedstawiły też obecne na Sympozjum największe firmy produkujące sprzęt do operacji małoinwazyjnych.

Oprócz bogatego programu naukowego organizatorzy Sympozjum zapewnili uczestnikom chwilę relaksu podczas wspólnej biesiady przy wotrze i dźwiękach góralskiej kapeli. Ożywione rozmowy o chirurgii słyhać było w językach polskim, słowackim, czeskim, ukraińskim, angielskim i niemieckim, choć w miarę upływu czasu bariery językowe zanikały. Pomimo deszczowej aury atmosferę skutecznie podgrzewały siarczyste przyśpiewki, góralskie tańce i zabawy...

Pamiętką spotkania w międzynarodowym gronie chirurgów będzie zbiorowe zdjęcie wszystkich uczestników, a także wspomnienia towarzyskich spotkań i dyskusji. Jednak jego największą wartością jest zdobyta wiedza, bez której trudno wyobrazić sobie dalszy postęp wideochirurgii.

*Dr n. med. Wojciech Żurawiński
Prof. dr hab. Krystyn Sosada*

Biomateriały i mechanika w stomatologii 2008

W dniach 23–26 października 2008 roku odbyła się w Ustroniu w hotelu Orlik VIII Konferencja „Biomateriały i Mechanika w Stomatologii”. Jej celem, podobnie jak w latach poprzednich, było przedstawienie osiągnięć badań klinicznych i technicznych prowadzonych wspólnie przez klinicystów i inżynierów. Pozwala to na wdrażanie w praktyce klinicznej nowych rozwiązań opracowanych w zespołach interdyscyplinarnych. Organizatorami tegorocznej kon-

ferencji były Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Polskie Towarzystwo Inżynierii Medycznej, Centrum Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej, Katedra Modelowania Procesów i Inżynierii Medycznej Politechniki Śląskiej oraz Polskie Towarzystwo Stomatologiczne Oddział Śląski.

Komitetowi Naukowemu Konferencji przewodniczył prof. dr hab. n. med. **Eugeniusz Spiechowicz**, a członkami

byli: dr hab. inż. **Wiesław Chladek** prof. Polit. Śląskiej, prof. dr hab. n. med. **Tadeusz Cieślak**, prof. dr hab. n. med. **Jan Drugacz**, prof. dr hab. n. med. **Bogumiła Frączak**, prof. dr hab. inż. **Franciszek Grosman**, prof. dr hab. n. med. **Wiesław Hędzielek**, prof. dr hab. n. med. **Bronisław Kłaptocz**, dr hab. n. med. **Jacek Kasperski**, prof. dr hab. n. med. **Maria Kleinrok**, dr n. med. **Halina Książek-**

K O N F E R E N C J E I S Y M P O Z J A

Biomateriały i mechanika w stomatologii 2008 – dokończenie

-**Bąk**, prof. dr hab. n. med. **Stanisław Majewski**, prof. dr hab. inż. **Jan Marciniak**, prof. dr hab. n. med. **Elżbieta Mierzwińska-Nastalska**, dr hab. inż. **Grzegorz Milewski** prof. Polit. Krakowskiej, dr hab. n. med. **Halina Panek** prof. AM we Wrocławiu, prof. dr hab. n. med. **Bogumil Plonka**, dr hab. n. med. **Lidia Postek-Stefańska**, dr hab. n. med. **Jerzy Sokolowski** prof. UM w Łodzi, prof. dr hab. n. med. **Stanisław Suliborski**, prof. dr hab. n. med. **Grażyna Śmiech-Słomkowska**, dr hab. n. med. **Jan Wnukiewicz** prof. AM we Wrocławiu, prof. dr hab. n. med. **Stefan Wloch**.

W pierwszym dniu konferencji odbyło się zebranie Polskiego Towarzystwa Inżynierii Medycznej, w którym uczestniczyli prof. dr inż. **Leopold Jeziorski** dr h.c. Polit. Częstochowskiej, prorektor Polit. Śląskiej prof. dr hab. inż. **Leszek Blacha**, dziekan Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze prof. dr hab. n. med. **Andrzej Wiczkowski**, a także przewodniczący i członkowie Komitetu Naukowego Konferencji.

Otwarcia Konferencji dokonali profesorowie **Eugeniusz Spiechowicz** i **Jan Marciniak**, mówiąc o normach europejskich stosowanych w procesie wdrażania patentów oraz o najnowszych osiągnięciach Centrum Inżynierii Biomedycznej Polit. Śląskiej na polu naukowo-badawczym. Obaj profesorowie przewodniczyli również pierwszej sesji referatów, która zdominowana była tematem możliwości modyfikacji tytanu jako materiału wykorzystywanego w implantologii. Dr **Danuta Krupa** i dr hab. **Jacek Baszkiewicz** przedstawili dwie prace ośrodka warszawskiego: *Wpływ przygotowania powierzchni i dodatkowej obróbki w wodzie na bioaktywność i odporność korozyjną tytanu modyfikowanego metodą alkaliczną i ciepłą oraz Modyfikacja właściwości tytanu metodą utleniania plazmowego*. Referat autorstwa dr **Beaty Zboromirskiej-Wnukiewicz** z Polit. Wrocławskiej dotyczył tematu *Modyfikacja powierzchni systemu implantologicznego osteoplant silanami*

i srebrem koloidalnym. Kolejne referaty pochodziły z Polit. Śląskiej.

W sesji drugiej, którą poprowadzili profesorowie **Elżbieta Mierzwińska-Nastalska** i **Wiesław Chladek**, poruszano dwa znaczące zagadnienia: dr **Jerzy Margielewicz** zaprezentował cykl prac poświęconych możliwościom matematycznego opisu sił działających w układzie stomatognatycznym, a dr **Beata Dejak** z Katedry Protetyki w Łodzi mówiła o ceramice bezmetalowej. Prof. **Jerzy Sokolowski** przedstawił swój pogląd na temat połączenia ceramika-kompozyt. Do dyskusji o materiałach ceramicznych włączył się także prof. **Grzegorz Milewski** z Polit. Krakowskiej.

Moderatorami sesji popołudniowej byli prof. **Bogumil Plonka** i dr hab. **Jacek Kasperski**. W jej trakcie ośrodki białostocki i śląski przedstawiły badania dotyczące sił utrzymujących uzupełnienia ruchome podparte na implantach.

Przewodniczącymi sesji w drugim dniu konferencji byli profesorowie **Jerzy Sokolowski** i **Jan Ryszard Dąbrowski**. Prace przedstawiała **Joanna Karaś** z UM w Warszawie, mówiąc o opracowanych przez siebie cementach glijonomerowych. Kolejne prace z tego ośrodka dotyczyły wkładów koronowo-korzeniowych, a zaprezentowali je dr **Bączkowski** i dr **Wróbel**.

Bardzo interesująca była sesja plakatowa (przewodniczący prof. **Grzegorz Milewski** i dr hab. **Jacek Kasperski**), w której prace przedstawili: **Jerzy Dąbrowski** (*Aspekty metodyczne badań reologicznych śliny*), dr **Katarzyna Banaszek** (*Wstępna ocena biodegradacji preparatu perio film – badania w SEM oraz Ocena wierzchołka łożyska guta-perkowego. Badania w SEM*), dr **Witold Bojar** (*Adhezja uszczelniaczy kanałowych do zębiny bydłcej – badania porównawcze*), dr **Jerzy Margielewicz** (*Wpływ kształtu próbek na charakterystyki naprężeniowo-odkształceniowe i sztywność wybranych tworzyw polimerowych oraz Identyfikacja właściwości mechanicznych membrany silikonowej podczas cyklicznego obciążania w złączu implantologicznym elastome–titan*).

Organizatorzy Konferencji – Katedra Protetyki SUM – zaprezentowali trzy prace: *Protetyczne leczenie pacjentów ze zmianami przerostowymi błony śluzowej jamy ustnej – opis przypadku* (dr **Rafał Rój**), *Ocena wpływu zmniejszenia głębokości zębodołów na ruchomość zębów* (dr **Magdalena Wszyńska**) oraz *Zastosowanie systemu szklanych podparć ZX-27 jako alternatywy do uzupełnień ruchomych i leczenia implantoprotetycznego* (dr **Przemysław Rosak**). Także trzy prace pochodziły z Polit. Śląskiej, były to: *Odporność korozyjna amalgamatowych wypełnień stomatologicznych w roztworze sztucznej śliny* (dr **Witold Walke**), *Charakterystyka rozwiązań złączy samodzielnych w protezach nakładowych podpartych słuzówkowo, a utrzymywanych na implantach* (dr **Jarosław Żmudzi**) oraz *Techniczno-ekonomiczne aspekty użytkowania złączy samodzielnych w protezach nakładowych* (dr **Jarosław Żmudzi**). Ośrodek warszawski przedstawił *Wyniki długoletnich obserwacji pacjentów użytkujących uzupełnienia protetyczne ruchome podścielone materiałami elastycznymi* (dr **Zbigniew Kucharski**), zaś białostocki *Wpływ obciążeń dynamicznych na uwalnianie fluoru z materiałów kompozytowych na stałe wypełnienia stomatologiczne* (dr **Joanna Mystkowska**).

Wielorakość i zróżnicowanie poruszanych na konferencji zagadnień pozwoliła każdemu znaleźć ciekawy dla siebie temat, co zaowocowało znaczną frekwencją na obradach i sesji plakatowej.

Uczestnictwo w tegorocznej konferencji umożliwiło zdobycie 18 punktów edukacyjnych niezbędnych w procesie kształcenia ustawicznego.

Organizatorzy gorąco zapraszają na kolejne przyszłoroczne spotkanie.

Dr hab. n. med. **Jacek Kasperski**
Dr n. med. **Barbara Gierat**
-Kucharzewska

K O N F E R E N C J E I S Y M P O Z J A

Seminarium „Postępy w nefrologii i nadciśnieniu tętniczym”

W dniach 27–29 listopada 2008 odbyło się w Teatrze Śląskim VIII Katowickie Seminarium „Postępy w nefrologii i nadciśnieniu tętniczym” – coroczne spotkanie lekarzy chorób wewnętrznych, lekarzy medycyny rodzinnej, nefrologów, hipertensjologów i kardiologów. Celem cyklu konferencji jest prezentacja najbardziej aktualnych i ważnych zagadnień z zakresu nefrologii i nadciśnienia tętniczego.

W skład komitetu organizacyjnego tegorocznej konferencji wchodził prof. dr hab. **Andrzej Więcek** (przewodniczący), prof. dr hab. **Franciszek Kokot** (honorowy przewodniczący), a także dr hab. **Teresa Nieszporek**, dr **Rafał Ficek**, **Danuta Kędra** oraz pracownicy Kliniki Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii SUM w Katowicach. Komitet naukowy konferencji

tworzyli profesorowie: **Andrzej Więcek**, **Stanisław Czekański**, **Zbigniew Gaciong**, **Ryszard Gryglewski**, **Andrzej Januszewicz**, **Marian Klinger**, **Franciszek Kokot**, **Michał Myśliwiec**, **Leszek Pączek**, **Eberhard Ritz**, **Bolesław Rutkowski** oraz **Władysław Sulowicz**.

Trzydniowa konferencja zgromadziła około 500 lekarzy nefrologów, transplantologów, hipertensjologów, diabetologów i specjalistów chorób wewnętrznych. Wykłady wygłosiło 34 wybitnych przedstawicieli swoich specjalności. Problematyka poszczególnych wystąpień dotyczyła najnowszych zagadnień w dziedzinie nefrologii, transplantologii i nadciśnienia tętniczego. Wśród wykładowców byli również goście z zagranicy, m.in.: prof. **Eberhard Ritz** (University of Heidelberg, *Metabolic syndrome – a cause of CKD: new evidence*), prof.

Bruno Watschinger (Medizinische Universität, Wiedeń, *New immunosuppressive agents*), prof. **Gert Mayer** (Medical University Innsbruck, *Donor age and renal transplantation*), prof. **Maciej Tomaszewski** (University of Leicester, *Postępy w genetyce nadciśnienia tętniczego*).

Każdy z uczestników konferencji otrzymał 17 punktów edukacyjnych. Zaprezentowane podczas tegorocznej konferencji referaty zostaną opublikowane przez krakowskie wydawnictwo Medycyna Praktyczna w kolejnym, ósmym już tomie „Postępy w nefrologii i nadciśnieniu tętniczym”.

*Prof. dr hab. Andrzej Więcek
Kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii,
Endokrynologii i Chorób Przemiany
Materii SUM w Katowicach*

Roboty Medyczne 2008

Po raz szósty w Zabrzu odbyła się międzynarodowa konferencja Roboty Medyczne 2008, w czasie której zademonstrowane zostały nowe rozwiązania w projekcie polskiego robota chirurgicznego Robin Heart. Inicjatorem dotychczasowych spotkań w Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii w Zabrzu jest grono naukowców, konstruktorów polskiego robota chirurgicznego Robin Heart. Obecne sympozjum również miało miejsce w siedzibie tej Fundacji 12 grudnia 2008 roku, a jego współorganizatorem był dr n. med. **Zbigniew Nawrat**, kierownik Pracowni Biocybernetyki Fundacji oraz adiunkt Zakładu Mechanicznego Wspomagania Krążenia Katedry Kardiochirurgii i Transplantologii SUM.

Konferencja, mająca charakter wymiany doświadczeń, podzielona została na kilka sesji tematycznych, które dotyczyły m.in. komputerowych metod wspomagania operacji chirurgicznych, wykorzystania robotów w chirurgii, rehabilitacji, okulistyce oraz szans i barier związanych z robotyką medyczną w Polsce i na świecie. Uczestnicy wysłuchali 24 prezentacji, zarówno doświadczonych, jak i początkujących naukowców. Wystąpienia, których współautorem był

dr n. med. **Zbigniew Nawrat**, przedstawiciel Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, dotyczyły następujących zagadnień: *Nauczanie zrobotyzowanej chirurgii – warsztaty chirurgiczne/Training for robotically assisted surgery – workshop study* (**J. Śliwka**, **Z. Nawrat**), *Doświadczalna analiza ruchu kardiochirurgu minimalnie inwazyjnego na sercu odzwierciedlonym z użyciem klasycznych narzędzi torakoskopowych i systemu wizyjnego – badania wstępne* (**G. Ilewicz**, **D. Tejszerska**, **R. Michnik**, **J. Jurkojć**, **Z. Nawrat**, **J. Śliwka**), *Interfejs chirurg – maszyna oraz architektura systemu sterowania: w poszukiwaniu wysokiej funkcjonalności i ergonomii robota Robin Heart* (**P. Kostka**, **Z. Nawrat**, **L. Podśędkowski**, **W. Dybka**, **K. Rohr**), *Eksperyment in vivo robotem Robin Heart oraz narzędzia Robin Heart Uni System – raport z przygotowań* (**Z. Nawrat**, **P. Kostka**, **L. Podśędkowski**, **W. Dybka**, **K. Rohr**, **W. Sadowski**, **Z. Małota**, **J. Śliwka**), *Modeling of robotically assisted ophthalmic surgery* (**Z. Nawrat**), *Zrobotyzowane narzędzia chirurgiczne i roboty medyczne – refleksje konstruktora* (**Z. Nawrat**).

W konferencji wzięli też udział prelegenci z wielu uznanych ośrodków polskich, a także goście z zagranicy: **J. Kozak** z niemieckiej firmy Aesculap, pionier w dziedzinie nawigacji medycznej, który omówił możliwości zastosowania komputerowego wspomaganie planowania operacji oraz skutecznego nawigowania podczas operacji ortopedycznych, **M. Helbig** przedstawił efekty prac badawczych dotyczących możliwości rozwoju nawigacji ultrasonograficznej w laryngologii, chirurgii głowy i szyi. Z kolei **Juan Gallo** z Argentyny zainteresował zebranych potrzebą i możliwością rozwoju nowoczesnych narzędzi chirurgii oka, a zaprzyjaźniona z Fundacją Rozwoju Kardiochirurgii doktorantka z Kolumbii – **Very Zasluch Perez** omówiła modelowanie telemanipulatora chirurgicznego.

Konferencja była ponadto okazją do zaprezentowania rodziny robotów Robin Heart i przedstawienia stanu przygotowań do pierwszego eksperymentu na zwierzętach za pomocą tych urządzeń.

Opracowano na podstawie informacji na stronach: www.frk.pl/, <http://www.robinheart.pl/>

DAR SERCA

Studencka akcja honorowego krwiodawstwa w Zabrze-Rokitnicy

Obserwując współczesną rzeczywistość, doszłam niedawno do wniosku, że nie ma odpowiedniejszego miejsca na organizację dnia honorowego krwiodawstwa niż uczelnia medyczna, a dla przyszłych lekarzy piękniejszego sposobu na potwierdzenie swego powołania niż wzięcie w niej udziału.

Toteż 14 października 2008 r. o godz. dziesiątej rano, do kampusu akademickiego w Rokitnicy przyjechał autokar ze stacji honorowego krwiodawstwa w Katowicach. Każdy chętny mógł, wypełniwszy wcześniej odpowiedni kwestionariusz, oddać swą krew na szlachetne cele. Poprzedzona szeroką informacją akcja największy odzew znalazła oczywiście wśród studentów, ale zaszczyliło nas swą obecnością również kilku asystentów z katedr oraz paru innych pracowników Uczelni.

Spisaliśmy się na medal! Niemal po pół litra krwi oddało 26 osób, co przy średnim czasie donacji około 12 minut daje ponad 4 godziny nieprzerwanej pracy ambulansu! Od 10.00 aż do 14.00 płynęła strumieniem pobierana od nas krew. Wspólnie oddaliśmy prawie 12 litrów tego jedynego w swoim rodzaju leku, który natychmiast został przewieziony do banku krwi, gdzie czekać będzie na potrzebujących go chorych.

Jestem doprawdy dumna z tego, że potrafiliśmy bezinteresownie dopomóc ludziom w potrzebie, nie szcędząc swego zdrowia i sił. Niejeden z nas czuł się po donacji osłabiony, mimo to wracaliśmy na zajęcia. Oby tak dalej!

Jeśli tylko będzie taka możliwość, akcja koniecznie powinna być powtarzana! Przecież w naszym przyszłym zawodzie nie wystarczy być tylko „niedzielnym dobroczyńcą”. Jestem przekonana, że z każdym następnym przyjazdem ambulans będzie zabierał ze sobą coraz więcej pobranej krwi, a nasze przedsięwzięcie cieszyć się będzie coraz większą popularnością. Dołożę do tego wszelkich swoich starań.

*Ania Repelewicz
Organizatorka akcji honorowego krwiodawstwa
w Zabrze-Rokitnicy*

AKCJA RATUNKOWA NA LOTNISKU W PYRZOWICACH

Pozoracja wypadku masowego

„Dzisiaj, 22 listopada br. ok. godz. 10.00 samolot Boeing 737-500 linii SKYNET nr rejsu 888 888 po starcie z Międzynarodowego Portu Lotniczego w Katowicach-Pyrzowicach rozbił się z nieznanych przyczyn w odległości około 10 km od lotniska na skraju lasu w pobliżu miejscowości Zadzień.”

Ale uwaga! To tylko ćwiczenia! Choć nie wszyscy o tym wiedzieli.

Dzięki pozorantom, studentom Śląskiego Uniwersytetu Medycznego symulacja wyszła bardzo realistycznie. Studenci, w głównej mierze ratownictwa medycznego, wcielili się w ofiary katastrofy i dzielnie znosząc mróz, wiatr i śnieży cę pozwolili wielu służbom przećwiczyć sposoby postępowania w wypadku masowym, który jest wielkim wyzwaniem dla tych jednostek.

W akcji brały udział zespoły pogotowia ratunkowego, zastępy straży pożarnej, policja, wojsko, straż graniczna i cały sztab ludzi odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe w naszym regionie. Wśród zaproszonych gości obserwatorów była Pani Kanclerz SUM, mgr **Bernadeta Kuraszewska**.

W wypadku poszkodowanych zostało 105 osób, z czego aż 60 zaliczono do tzw. kategorii czarnej (zgon na miejscu), a jedynie 7 osób do kategorii czerwonej (pomoc natychmiastowa). Reszta to ranni w stopniu lekkim (kategoria zielona) lub średnim (kategoria żółta). Ćwiczenia miały na celu sprawdzenie organizacji, współpracy między służbami i kontrolę czasu dojazdu do oddziałów ratunkowych i centrów urazowych na terenie Śląska.

Wielkie podziękowania należą się naszym studentom za poświęcony czas wolny i wytrwałość przy tak niekorzystnych warunkach pogodowych. Ale nikt nie narzekał. Ostatnia tak duża pozoracja miała miejsce 10 lat temu, więc dla każdego ratownika uczestniczącego w niej, nawet w charakterze obserwatora, to ogromny zaszczyt.

Mnie również udało się w niej uczestniczyć, ale na trochę innej pozycji. Jako ratownik medyczny Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego w Katowicach tego śnieżnego poranka dostałem dyspozycję wyjazdu do katastrofy lotniczej.

Wiedząc, że to tylko ćwiczenia i tak z moim ratowniczym zespołem daliśmy z siebie wszystko. Jakie będą oceny tak

szeroko zakrojonej akcji? Zobaczmy za kilka dni, gdy emocje opadną.

Sebastian Sirek

LEKARZE I STUDENCI DLA STUDENTÓW I LEKARZY

Nowy podręcznik kardiologii

Dziewiętnastego listopada 2008 w budynku Dziekanatu Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego odbyło się spotkanie z okazji wydania książki *Podręcznik kardiologii. Lekarze i studenci dla studentów i lekarzy* pod red. **Mariusza Gąsiora**, **Michała Hawranka** i **Lecha Polońskiego**.

Książka jest dziełem ponad 100 osób – lekarzy i studentów SUM, związanych ze Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrze. Organizatorami spotkania były: Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze (ŚCCS), Sekcja Kardiologii Inwazyjnej Studenckiego Koła Naukowego STN działającego przy III Katedrze i Oddziale Klinicznym Kardiologii SUM w Zabrze oraz wydawnictwo „Medycyna Praktyczna”.

O godzinie 13.00 do Dziekanatu przybyła ponad setka zaproszonych gości, wśród nich dziekan wydziału zabrzańskiego prof. **Wojciech Król**, prodziekani, przedstawiciel prezydenta Zabrze, dyrektor „Medycyny Praktycznej” **Wiesław Latuszek-Łukasiewicz**, dyrektor ŚCCS prof. **Marian Zembala**, redaktorzy oraz autorzy książki. Obecna była również **Judyta Watola**, redaktor prowadząca katowickiego oddziału „Gazety Wyborczej”, która od początku interesowała się pomysłem powstania książki i postępy w pracach nad nią opisywała na łamach „Gazety”.

Idea wspólnego napisania książki przez lekarzy i studentów była już wcześniej znana na świecie, jednak po raz pierwszy zrealizowano ją w Polsce. Pomysłodawcami niekonwencjonalnego opracowania byli dr hab. **Mariusz**

Gąsior, dr **Michał Hawranek** oraz prof. dr hab. **Lech Poloński**.

Zespół autorski w większości stanowią lekarze pracujący w ŚCCS oraz studenci – członkowie Sekcji Kardiologii Inwazyjnej Studenckiego Koła Naukowego STN działającego przy III Katedrze i Oddziale Klinicznym Kardiologii SUM w Zabrze.

Prace nad tekstem trwały 2 lata. Głównym celem autorów było stworzenie podręcznika w przystępny sposób przedstawiającego najnowszą, opartą na aktualnych wytycznych towarzystw kardiologicznych – europejskiego i amerykańskiego, wiedzę z zakresu kardiologii. Dodatkowym atutem książki jest bogaty i bardzo dobrej jakości materiał ilustracyjny, stanowiący dla uczącego się

istotną pomoc. *Podręcznik* przeznaczony jest dla studentów zainteresowanych kardiologią, lekarzy przygotowujących się do egzaminu z chorób wewnętrznych oraz lekarzy zaczynających naukę kardiologii do egzaminu.

Książka zyskała przychylną opinię uznanych autorytetów w świecie medycyny, w tym profesorów **Franciszka Kokota**, **Grzegorza Opolskiego** (autor wstępu do *Podręcznika*) oraz **Mariana Zembali**.

W trakcie spotkania dziekan prof. **Wojciech Król** pogratulował autorom stworzenia nowatorskiej i potrzebnej na rynku książki, wydawca – dyrektor **Wiesław Latuszek-Łukasiewicz** przedstawił gościom kulisy prac redakcyjnych nad tekstem, zaś **Damian Pres** – niedawno jeszcze student, a obecnie lekarz – przybliżył historię powstania książki z perspektywy studentów.

Po części oficjalnej odbył się w Zabrzeńskim Gościńcu poczęstunek dla zaproszonych gości. Mniej oficjalna atmosfera była doskonałą okazją do porozmawiania z redaktorami podręcznika, profesorami i współautorami. Po dedykację ustawiała się długa kolejka. Profesor **Lech Poloński** żartował nawet, że boli go już ręka od składania podpisów. Zaproszeni goście opuszczali spotkanie z przekonaniem, że nowy *Podręcznik kardiologii. Lekarze i studenci dla studentów i lekarzy* to książka wyjątkowa pod każdym względem.

*Anna Kurek
Kolo Naukowe STN przy III Katedrze
i Oddz. Klinicznym Kardiologii SUM
w Zabrze*

MIKOŁAJKI W GÓRNOŚLĄSKIM CENTRUM ZDROWIA DZIECKA

Śnieżynki, reniferki, aniołki i – przede wszystkim – mi-kołajki odwiedziły w piątek 5 grudnia 2008 roku, w wigilię św. Mikołaja, Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka w Katowicach-Ligocie. Zapraszały przebywające tam chore dzieci do wspólnej zabawy na szpitalnych korytarzach poszczególnych oddziałów. Były śpiewy, inscenizacja bajki zatytułowanej „Zabawki Mikołaja” i... oczywiście worki pełne prezentów w postaci maskotek, książeczek, kredek, kolorowanek, ozdób do włosów itp. Zachwycone dzieciaki dzięki akcji przy- najmniej na chwilę mogły zapomnieć o swoich zdrowotnych kłopotach.

Z inicjatywą przeprowadzenia w GCZD akcji mikołajkowej wyszła dziekan Wydziału Opieki Zdrowotnej prof. **Violetta Skrzypulec**. W organizacji pomogli jej asystenci Zakładu Propedeutyki Położnictwa oraz studenci I roku położnictwa, pielęgniarstwa i fizjoterapii. Studenci sami przy gotowali swoje przebrania. Własnoręcznie wykonali też 200 medalionów z wizerunkiem św. Mikołaja, które wręczyli dzieciakom. Na koniec zapowiedzieli, że w przyszłym roku będzie jeszcze więcej atrakcji i jeszcze większe worki prezentów.

*Tekst i zdjęcia
Izabela Koźmińska-Życzkowska
Rzecznik prasowy SUM*

PRO MEMORIA

Halina WALASEK-HAREŹŁAK (1949–2008)

Urodziła się 12 czerwca 1949 roku w Wodącej koło Olkusza w rodzinie Tadeusza Klicha i Ireny z d. Kika. Po ukończeniu szkoły podstawowej w latach 1965–1970 uczęszczała do Technikum Ekonomicznego w Olkuszu, gdzie uzyskała świadectwo dojrzałości. Początkowo – do grudnia 1971 roku – pracowała w Spółdzielni Ogrodniczej w Olkuszu. W kolejnym latach Jej miejscem zatrudnienia były Katowice, gdzie pracowała w: Spółdzielni Spożywców „Społem” (od 1975, kierownik stołówki), Przedsiębiorstwie Zaopatrzenia Górniczego (od 1982, kierownik stołówki), Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu Wewnętrznego (od 1987, kierownik bufetu) oraz w aptece „Pod Bazyliką” (1992, księgowa). W lipcu 1997 roku została zatrudniona w SUM na stanowisku samodzielnego referenta w dziale ewidencji rzeczowych składników majątkowych. Matka Donaty, Pauliny i Eweliny. Zachorowała z początkiem tego roku, okazało się, że śmiertelnie. Zmarła 10 października 2008, pochowana na cmentarzu w Katowicach-Panewnikach.

Paweł Bojko

* * *

Andrzej ŚWIĘTOCHOWSKI (1928–2008)

Doktor nauk medycznych, chirurg, chirurg dziecięcy, wieloletni nauczyciel akademicki Śląskiej Akademii Medycznej.

Urodził się 8 stycznia 1928 roku w Katowicach, w rodzinie Aleksandra i Zofii z d. Michalak. Szkołę powszechną ukończył w Katowicach. Dnia 13 kwietnia 1940 roku został wywieziony wraz z matką i dwójkiem rodzeństwa do Ka-

zachstanu, gdzie w okresie od 28 kwietnia 1940 do 12 lipca 1942 pracował jako robotnik. W latach 1944–1945 służył w I Armii Wojska Polskiego. (Chcąc być przyjętym do armii i walczyć o wyzwolenie Polski, podał się za 18-latkę – przyp. red.) Czterokrotnie był ranny na froncie. Zdemobilizowany został w 1945 roku w stopniu kaprala. Świadectwo dojrzałości otrzymał we wrześniu 1948 roku w Państwowym Gimnazjum i Liceum Męskim dla Dorosłych w Katowicach. Studia medyczne odbył na Wydziale Lekarskim ŚAM w latach 1948–1953.

Pracę zawodową rozpoczął w 1952 roku – przed ukończeniem studiów – w II Klinice Chirurgii ŚAM w Zabrze. Dyplom lekarza uzyskał 22 grudnia 1953. W latach 1952–1954 pracował także w Ambulatorium kopalni „Ludwik” w Zabrze, a od 1965 roku – w Szpitalu Aresztu Śledczego w Bytomiu na stanowisku ordynatora Oddziału Chirurgicznego. Od 1968 roku zatrudniony był też w niepełnym wymiarze godzin na Oddziale Chirurgicznym Miejskiego Szpitala Dziecięcego w Chorzowie. W latach 1983–1985 pełnił obowiązki kierownika I Katedry i Kliniki Chirurgii Dziecięcej w Chorzowie.

Był specjalistą z zakresu chirurgii ogólnej (I st. – w 1958, II st. – w 1962) i z zakresu chirurgii dziecięcej (I st. – w 1969, II st. – w 1973 r.).

W marcu 1973 roku uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie dysertacji *Ocena wyników operacji wnetrostwa sposobem Petrivalsky-Schoemaeker w modyfikacji własnej*, wykonanej pod kierunkiem profesora Czesława Sadlińskiego. Uczestniczył w kilkunastu konferencjach, sympozjach i zjazdach naukowych. Brał czynny udział w pracach Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Towarzystwa Chirurgów Polskich, Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych. Działalność naukowo-badawcza doktora Andrzeja Świętochowskiego koncentrowała się na usuwaniu skutków wywołanych przez ciała obce w przewodzie pokarmowym, ocenie wyników operacji wnetrostwa sposobem Petrivalsky'ego-Schoemaekera, problemach chirurgii dziecięcej, szczególnie zaś na wadach rozwojowych. Jest autorem pięciu i współautorem 20 artykułów opublikowanych w czasopiśmie medycznych. Przez dwie kadencje reprezentował niesamodzielnymi pracownikami nauki w Radzie Wydziału Lekar-

skiego w Zabrze, przez jedną kadencję w Senacie ŚAM. Był członkiem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów. Współorganizował I Katedrę i Klinikę Chirurgii Dziecięcej w Chorzowie. Był działaczem AZS, ZZPSZ, NSZZ „Solidarność” (członek Komisji Zakładowej).

Odnaczony Medalem za Warszawę 1939–1945, Odznaką Grunwaldzką, Srebrnym i Złotym Krzyżami Zasługi, Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945, Odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”.

W 1962 roku ożenił się z Iwoną Tomaszek (dr n. med., pediatra), miał trzy córki: Jagnę, Danutę i Annę (dr n. med.). Z dniem 30 września 1993 przeszedł na emeryturę. Zmarł 9 grudnia 2008 roku. Został pochowany na cmentarzu Mater Dolorosa przy ul. Piekarskiej w Bytomiu.

Opracowano na podstawie biogramu A. Świętochowskiego autorstwa A. Puzio, zamieszczonego w II tomie *Słownika medycyny i farmacji Górnego Śląska* (Katowice 1995).

Przyjacielowi Słowo na pożegnanie

Jędrku, Przyjacielu,
Odchodzisz od nas, od Rodziny, przyjacielu, Twoich pacjentów, od tych wszystkich, którzy tak wiele Ci zawdzięczają, a często nawet o tym nie wiedzą. Nie wiedzą, bo tak szedłeś przez życie – skromnie i bez rozgłosu. Czyniłeś wiele dobra. Zawsze stałeś po słusznej stronie. Byłeś człowiekiem sumienia. O wielu Twoich działaniach nie wiedzieliśmy, ponieważ podejmowałeś je często w tak naturalny, zwyczajny sposób, że umykało to uwadze otoczenia. Niewiele mówiłeś, ale wiele robiłeś. Zawodowo poświęciłeś się chirurgii dziecięcej, prowadząc swoich chorych z ogromnym oddaniem, prawie do ostatnich dni swego życia. Od najmłodszych lat byłeś społecznikiem, w latach szkolnych zaangażowałeś się w harcerstwo, od czasów studenckich działałeś w AZS-ie, opiekując się sekcją żeglarską, byłeś też aktywnym członkiem Duszpasterstwa Nauczycieli Akademickich.

Nie brakło Cię również w tych ważnych chwilach, kiedy wzywała Ojczyzna. W podobnym duchu razem z Iwoną wychowaliście również swoje dzieci. Byłeś przeciw totalitarnej władzy, więc kiedy przyszła „Solidarność” nie skoń-

PRO MEMORIA

czyłeś swojej aktywności jak wielu po wprowadzeniu stanu wojennego, ale właśnie wtedy skromnie, lecz odważnie i z poświęceniem działałeś w strukturach podziemnych, organizując pomoc dla rodzin internowanych i prześladowanych przez komunistyczną władzę. Prześladowania nie ominęły i Twojej rodziny. Nie zmieniło to Twojej jednoznacznej postawy wobec zła. Taki pozostaniesz w pamięci Twoich przyjaciół z „Solidarności”.

Żegnaj Jędrku odchodząc do Domu Ojca!

Niech Ci ziemia lekka będzie ...

Grzegorz Opala

* * *

Eugeniusz NYSAR (1929–2008)

Magister pedagogiki, wieloletni wykładowca Śląskiej Akademii Medycznej.

Urodził się 1 września 1929 w Katowicach w rodzinie Oswalda i Margoty z d. Kundich. W 1936 roku rozpoczął naukę w szkole powszechnej, którą przerwał na skutek wybuchu drugiej wojny światowej. Dekretem niemieckich władz okupacyjnych rodzina Nysarów została wysiedlona do Jugosławii, gdzie przebywała do zakończenia działań wojennych. Naukę kontynuował po powrocie do kraju, uzyskując w 1952 roku świadectwo dojrzałości. W latach 1960–1965 studiował pedagogikę na Wydziale Filologiczno-Historycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Katowicach; dyplom magistra w zakresie pedagogiki otrzymał 6 grudnia 1965 roku.

Pracę zawodową rozpoczął już w 1946 roku zatrudniając się w charakterze instruktora kulturalno-oświatowego w Operze Śląskiej w Bytomiu. Następnie pracował w Zespole Szkół Zawodowych

nr 1 w Zabrze (nauczyciel 1959–1968) oraz na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (kierownik Sekcji Gospodarczej 1961–1962, instruktor Zespołu Choreograficzno-Baletowego 1962–1970). Od czerwca 1969 roku zatrudniony w ŚAM: początkowo w Zakładzie Nauk Społecznych ŚAM (wykładowca), następnie w Zakładzie Dydaktyki Medycznej Instytutu Medycyny Społecznej (st. wykładowca od 1974) oraz Zakładzie Nauk Humanistycznych (od 1982). Pracował w niepełnym wymiarze godzin w Uniwersytecie Śląskim (1975–1978) i Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach (1978–1980).

Prowadził zajęcia z zakresu socjologii i psychologii medycyny (III rok medycyny) oraz propedeutyki medycyny (I rok medycyny). W pracy naukowej zajmował się m.in. adaptacją pedagogiki do potrzeb medycyny praktycznej. Analizował efektywność procesu dydaktycznego realizowanego w medycznych szkołach wyższych w zakresie m.in. odpowiedniego przygotowania do zawodu nauczyciela akademickiego. Opracował wykorzystywane w nauczaniu studentów program edukacyjny dotyczący wybranych zagadnień historii wychowania. W procesie dydaktycznym stosował metody aktywizujące studentów do samodzielnego rozwiązywania problemów naukowych.

W latach 1970–1975 był opiekunem Studenckiego Koła Naukowego funkcjonującego przy Zakładzie Nauk Społecznych: prace studentów-członków Koła były wielokrotnie wyróżniane na ogólnopolskich konferencjach naukowych (Symposium Leninowskie, Wrocław 1970; Symposium „Medycyna i Oręż”, Łódź 1974; Symposium Hipokratesowskie, Warszawa 1971 i 1973). Będąc uczestnikiem obozów społeczno-wychowawczych organizowanych w Rybnickim Okręgu Węglowym prowadził badania socjomedyczne i pedagogiczne.

Członek Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Za pracę wychowawczą i naukową prowadzoną ze studentami m.in. w ramach Koła Naukowego, otrzymał od Rektora dyplom uznania (1973). Ponadto odznaczony Medalem 30-lecia PRL (1974) oraz Złotym Krzyżem Zasługi (1985).

Z dniem 25 września 1991 przeszedł na emeryturę. Zmarł 11 grudnia 2008, pochowany na cmentarzu przy ulicy Gliwickiej w Katowicach.

Paweł Bojko

KRONIKA

(październik–grudzień 2008)

- * 27 października w klubie Eskulap w Katowicach-Ligocie z emerytowanymi pracownikami SUM spotkała się rektor prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera**.
- * 30 października, w związku z przyznanymi w 2007 roku Wydziałowi Opieki Zdrowotnej uprawnieniami do nadawania stopnia doktora w zakresie nauk medycznych, odbyła się pierwsza w historii Wydziału obrona doktorska. Pierwszym doktorantem był lekarz **Krzysztof Nowosielski**, autor rozprawy pt. „Seksualność i jakość życia kobiet chorujących na cukrzycę” napisanej pod kierunkiem dr hab. **Violetty Skrzypulec**, prof. nadzw. SUM.
- * 7 listopada na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze odbyło się dyplomatorium kierunku lekarskiego.
- * W dniach 8–9 listopada w katowickim Hotelu Monopol odbywał się I Ogólnopolski Kongres Szpitalnictwa i Wysokich Technologii Medycznych. Podczas spotkania dyskutowano m.in. na temat szans na technologiczny postęp polskiej medycyny wynikający z wykorzystania funduszy unijnych oraz zmian własnościowych w systemie ochrony zdrowia. W kongresie, w którym wzięło udział około 200 lekarzy, specjalistów oraz osób zarządzających służbą zdrowia, uczestniczyli m.in. prof. dr hab. **Marian Zembala**, prof. dr hab. **Danuta Kokocińska** oraz dr hab. **Mariusz Gąsior**.
- * 14 listopada na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze odbyło się dyplomatorium kierunku lekarsko-dentystycznego.
- * 19 listopada w dziekanacie Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze odbyło się spotkanie z okazji wydania *Podręcznika kardiologii. Lekarze i studenci dla studentów i lekarzy* (szersza inf. str. 18).
- * 21 listopada na Wydziale Lekarskim w Katowicach odbyło się dyplomatorium kierunku lekarskiego.

KRONIKA (październik-grudzień 2008)

- * 26 listopada w Śląskim Centrum Chorób Serca, kierowany m przez prof. dr. hab. **Mariana Zembalę** przeprowadzono pionierski zabieg przezkoniuszkowego małoinwazyjnego wszczepienia sztucznej zastawki aortalnej (biologicznej). Zabieg został wykonany przez zespół lekarzy z udziałem kardiochirurgów, kardiologów inwazyjnych, kardiologa specjalizującego się w ocenie ultrasonograficznej, radiologa oraz anestezjologa. W przeciwieństwie do tradycyjnej metody wymiany zastawek, nowa metoda nie wymaga zatrzymania pracy serca oraz otwierania klatki piersiowej. Zabiegowi poddano dwie pacjentki obciążone wysokim ryzykiem zagrożenia życia w przypadku interwencji chirurgicznej metodą klasyczną, tj. wymiany zastawki w krążeniu pozaustrojowym.
- * 27 listopada w Domu Lekarza w Katowicach zorganizowano okolicznościowe spotkanie z okazji setnej rocznicy urodzin lekarza, pedagoga i humanisty – profesora **Wacława Kuśnierczyka**, byłego dyrektora Instytutu Chorób Układu Nerwowego i Narządów Zmysłów ŚAM oraz kierownika klinik laryngologicznych w Zabrze i Katowicach. Organizatorem spotkania był Śląsko-Opolski Oddział Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi.
- * W dniach 27–29 listopada w Teatrze Śląskim odbyło się VIII Katowickie Seminarium „Postępy w nefrologii i nadciśnieniu tętniczym” (szersza inf. str. 15).
- * 29 listopada profesorowie **Krystyna i Władysław Pierzchałowic** uczestniczyli w imprezie charytatywnej na rzecz osób chorych na stwardnienie rozsiane. Spotkanie, które odbyło się w Domu Kultury w Gliwicach-Bojkowie zorganizowało Śląskie Stowarzyszenie Chorych na SM „Sezam”.
- * 1 grudnia w gmachu rektoratu SUM w Katowicach odbyła się Regionalna Konferencja Rektorów Uczelni Akademickich, której organizatorem była nasza Uczelnia i której przewodniczyła JM Rektor SUM. Podczas posiedzenia dyskutowano m.in. na temat współpracy uczelni wyższych z władzami centralnymi i samorządowymi w podejmowaniu inicjatyw w zakresie

działalności dydaktycznej, naukowej oraz inwestycyjnej.

- * 2 grudnia w Domu Lekarza w Katowicach odbyła się Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Neurologia Wieku Podeszłego”, zorganizowana przez Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Neurologicznego, Komisję Patologii Układu Nerwowego Komitetu Nauk Neurologicznych PAN oraz Katedrę i Klinikę Neurologii Wieku Podeszłego SUM w Katowicach-Ligocie (kier.: prof. dr hab. **Grzegorz Opala**).
- * 5 grudnia prorektor ds. studiów i studentów prof. dr hab. **Wanda Romaniuk** brała udział w uroczystej gali wręczenia nagrody „Cegła z Gazety” przyznawanej przez czytelników katowickiej „Gazety Wyborczej” osobom zasłużonym dla Górnego Śląska. W tegorocznej edycji plebiscytu zwyciężył **Józef Skrzek** – kompozytor i muzyk pochodzący z Siemianowic Śląskich.
- * 5 grudnia w Górnos Śląskim Centrum Zdrowia Dziecka SUM w Katowicach-Ligocie odbyła się akcja mikołajkowa, zorganizowana przez pracowników Zakładu Propedeutyki Położnictwa oraz studentów I roku kierunków położnictwo, pielęgniarstwo i fizjoterapia (szersza informacja str. 19).
- * W dniach 5–6 grudnia rektor SUM prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** wzięła udział w posiedzeniu Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, którą zorganizowano w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.
- * 8 grudnia na Wydziale Opieki Zdrowotnej w Katowicach odbyła się Rada Wydziału, podczas której nadano pierwszy w historii Wydziału stopień doktora nauk medycznych.
- * 9 grudnia prorektor ds. studiów i studentów prof. dr hab. **Wanda Romaniuk** uczestniczyła w koncercie Akademickiej Orkiestry Symfonicznej, który zorganizowano w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w ramach od-

bywającego się IX Festiwalu Muzyki Kameralnej Instrumentów Dętych.

- * 11 grudnia w Sali Rady Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu odbyła się promocja doktorska. Podczas uroczystości, w której uczestniczyła m.in. prorektor ds. szkolenia podyplomowego prof. dr hab. **Krystyna Olczyk**, dyplomy wręczono 14 osobom. W imieniu doktorantów przemówienie wygłosiła dr n. med. **Magdalena Wyszynska** adiunkt Katedry i Zakładu Patologii SUM w Sosnowcu.
- * W dniach 11–12 grudnia rektor SUM prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** przewodniczyła zorganizowanej przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych.
- * 12 grudnia zorganizowano w Zabrze konferencję pt. „Roboty Medyczne 2008”, podczas której wykłady wygłosił m.in. dr n. med. **Zbigniew Nawrat**. Zakres tematyczny spotkania objął wszystkie zrobotyzowane urządzenia stosowane w medycynie. Inicjatorami spotkania byli konstruktorzy polskiego robota chirurgicznego Robin Heart (szersza informacja str. 15).
- * 16 grudnia prorektor ds. szkolenia podyplomowego prof. dr hab. **Krystyna Olczyk** uczestniczyła w uroczystości obchodów 27. Rocznicy Pacyfikacji Kopalni Wujek.
- * 18 grudnia były rektor SUM prof. dr hab. **Zbigniew Religa** został odznaczony przez Prezydenta RP Orderem Orła Białego. W uroczystości, która odbyła się w Pałacu Prezydenckim uczestniczyli m.in. profesorowie: **Marian Zembala, Lech Poloński, Andrzej Bochenek** oraz **Stanisław Woś**.
- * W grudniu odbyły się uroczystości, podczas których rektor prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** wręczyła nauczycielom akademickim SUM indywidualne i zespołowe nagrody za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne oraz za całokształt dorobku. Uroczystość dla Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze odbyła się 18 grudnia w dziekanacie Wydziału w Zabrze, a dla Wydziału Lekarskiego

w Katowicach, Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu oraz Wydziału Opieki Zdrowotnej w Katowicach – 19 grudnia w Auli Wykładowej im. prof. Witolda Zahorskiego w Katowicach-Ligocie. Nagrody otrzymało 323 nauczycieli akademickich, w tym za całokształt dorobku: prof. dr hab. **Aleksander R. Sieroń**, prof. dr hab. **Mieczysław Fryczkowski** i prof. dr hab. **Henryk Trzeciak**.

- * 22 grudnia lekarze z Oddziału Klinicznego Kardiologii Katedry Kardiologii, Wrodzonych Wad Serca i Elektroterapii SUM w Zabrze oraz III Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii SUM, jako pierwsi w Polsce dokonali wymiany poprzez tętnicę udową zastawki aortalnej. Ten nowy rodzaj zabiegu skierowany jest przede wszystkim do osób starszych, u których tradycyjna operacja kardiologiczna wiązałaby się ze zbyt dużym ryzykiem.

Paweł Bojko

PRZECZYTAŁIŚMY... (październik-grudzień 2008)

- * W październikowym numerze „Wiadomości z ulicy Bielskiej” (nr 107, 27 października 2008) ukazał się artykuł dr. n. hum. **Jerzego Dyrdy** prezentujący sylwetkę doktora **Hermann Hinterstoissera** – pierwszego dyrektora Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
- * Czytelnicy listopadowego numeru tygodnika „Służba Zdrowia” (nr 84–87, 10 listopada 2008) zostali zaproszeni na programy edukacyjne do TVN Med – medycznej platformy edukacyjnej dla lekarzy, w których w roli ekspertów wystąpili m.in. prof. dr hab. **Krzysztof Strojek** (leczenie cukrzycy) oraz prof. dr hab. **Władysław Pierchała** (przewlekła obturacyjna choroba płuc).
- * Na temat bardzo dobrej organizacji prowadzonego przez naszą Uczelnię programu donacji zwłok informował radomski dodatek do „Gazety Wyborczej” (**Katarzyna Ludwińska**, *Delikatna sprawa donacji zwłok*, „Gazeta Wyborcza – Radom” nr 263, 11 listopada 2008).
- * Z prof. dr. hab. **Grzegorzem Opalą**, kierownikiem Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego SUM w Katowicach-Ligocie o schorzeniach neurologicznych oraz potrzebie dostosowania systemu ochrony zdrowia do opieki nad zwiększającą się liczbą pacjentów ze schorzeniami układu nerwowego rozmawiała **Katarzyna Strzałkowska (K.S., *Ważne, by uwierzyć w siebie*, „Pro Medico” nr 154, listopad 2008)**.
- * W „Gazecie Lekarskiej” (nr 11, listopad 2008) omówiono pracę zbiorową pt. *Cukrzyca*, która ukazała się pod redakcją naukową prof. dr. hab. **Krzysztofa Strojka**.
- * Prof. dr hab. **Wojciech Pluskiewicz**, kierownik Zakładu Chorób Metabolicznych Kości w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii SUM w Zabrze ustosunkował się na łamach „Medical Tribune” do wyników badań duńskich naukowców oceniających wpływ środków antykoncepcyjnych na zwiększenie ryzyka zaburzeń kostnych (Prof. dr hab. med. **Wojciech Pluskiewicz**, *Antykoncepcja szkodzi kościom?*, „Medical Tribune” nr 18, 12 listopada 2008).
- * Na łamach miesięcznika „Pro Medico” zamieszczono reportaż prof. dr. hab. **Wojciecha Pluskiewicza** z odbytej na pograniczu szwajcarsko-włoskim podróży w Alpy (**Wojciech Pluskiewicz**, *Alpejski „narkotyk”*, „Pro Medico” nr 154, listopad 2008).
- * Zgodnie z zaleceniem dr. hab. **Witolda Lukasa**, prof. nadzw. SUM – krajowego konsultanta ds. medycyny rodzinnej. Ośrodek Kształcenia Lekarzy Rodzinnych we Wrocławiu zorganizował obowiązkowe szkolenie dla lekarzy stażystów. Szkolenie, którego tematyka dotyczyła badań naukowych w praktyce lekarza rodzinnego, prowadził profesor **Witold Lukas (zd, *Na Śląsku powstają grupy badawcze*, „Praktyka Lekarska” listopad 2008)**.
- * W „Dzienniku Zachodnim” ukazał się artykuł dotyczący ograniczania w naszym województwie liczby szpitalnych oddziałów ginekologiczno-położniczych. Jednym z rozmówców red. **Grażyny Kuźnik** była **Izabela Koźmińska** – rzecznik prasowy SUM, która przedstawiła panującą w tym zakresie sytuację na terenie Zabrze (**Grażyna Kuźnik**, *Znikające porodówki*, „Polska Dziennik Zachodni” 4 grudnia 2008).
- * W „Dzienniku Zachodnim” zamieszczono sprawozdanie z imprezy charytatywnej na rzecz osób chorych na stwardnienie rozsiane, zorganizowanej w Domu Kultury w Gliwicach-Bojkowie. W spotkaniu uczestniczyli m.in. profesorowie **Krystyna i Władysław Pierchałowie (Marlena Polok-Kin**, *Spotkali się chorzy na SM z całego regionu*, „Polska Dziennik Zachodni” 5 grudnia 2008).
- * O medycynie w sztuce z prof. dr. hab. **Eugeniuszem Kucharzem**, kierownikiem Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Reumatologii SUM w Katowicach-Ochojcu rozmawiała red. **Aleksandra Stanisławska (Art i artretyzm, czyli pędzel, dluto i medycyna**, „Rzeczpospolita” nr 284, 5 grudnia 2008).
- * Profesorowie **Jerzy Holowiecki i Marian Zembala** zabrali głos w dyskusji dotyczącej korupcji wśród lekarzy oraz granicy pomiędzy dowodem wdzięczności a łapówką (**Agata Pustulka, Dorota Kowalska**, *Dowody (nie)wdzięczności*, „Polska Dziennik Zachodni” 5 grudnia 2008).
- * O Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrze pisano w „Dzienniku Zachodnim”. (**Maria Olecha**, *Pionierski zabieg kardiologiczny*, „Polska Dziennik Zachodni” 27 listopada 2008; **Agata Pustulka**, *Operacja na bijącym sercu*, „Polska Dziennik Zachodni” 6–7 grudnia 2008 [dodatek: „Żyj Zdrowo”]).
- * Prof. dr hab. **Antoni Dyduch**, kierownik Katedry i Kliniki Pediatrii, Nefrologii i Endokrynologii Dziecięcej SUM w Zabrze, pełniący funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie pediatrii, zwrócił uwagę na konieczność przeprowadzenia zmian systemowych w zakresie opieki zdrowotnej nad dziećmi (**Agata Pustulka**, *Chora pediatria*, „Polska Dziennik Zachodni” 6–7 grudnia 2008).

- * Na łamach „Gazety Wyborczej” zamieszczono tekst prof. dr. hab. **Mariana Zembali** polemizujący z tezami artykułu pt. *Organa na tropie organów* („Gazeta Wyborcza” nr 279, 29–30 listopada 2008) (**Marian Zembala**, *Spór o przeszczepę w Polsce*, „Gazeta Wyborcza” nr 288, 10 grudnia 2008; zob. też: **Judyta Watola**, *Bardzo dobry rok dla przeszczepów*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 300, 24–26 grudnia 2008).
- * O ostatnich odkryciach w zakresie chorób krwi, małopłytkowości oraz nowych lekach stosowanych w tej grupie schorzeń, z prof. dr. hab. **Jerzym Holowieckim** rozmawiała **Margit Kossobudzka** (*Choroby złej krwi*, „Gazeta Wyborcza” nr 289, 11 grudnia 2008).
- * Prof. dr. hab. **Wojciech Pluskiewicz** odniósł się w „Medical Tribune” (nr 20, 10 grudnia 2008) do wyników badań naukowców francuskich badających związek pomiędzy wartością gęstości mineralnej kości a ryzykiem raka sutka oraz badań naukowców amerykańskich oceniających wpływ uprawiania sportu na zagrożenie osteoporozą.
- * Prof. dr. hab. **Zbigniew Kalarus**, kierownik Oddziału Klinicznego Kardiologii Katedry Kardiologii, Wrodzonych Wad Serca i Elektroterapii SUM w Zabrze uczestniczył w zorganizowanym w Cieszynie spotkaniu dotyczącym znaczenia elektroterapii w leczeniu niewydolności krążenia ((em), *O chorobach serca – w muzeum*, „Głos Ziemi Cieszyńskiej” nr 50, 12 grudnia 2008).
- * W grudniowym numerze miesięcznika „Pro Medico” zamieszczono sprawozdanie ze spotkania zorganizowanego z okazji setnej rocznicy urodzin profesora **Wacława Kuśnierczyka** (**Anna Zadora-Świderek**, *Lustro laryngologiczne, kapelusz i muszka*, „Pro Medico” nr 155, grudzień 2008).
- * Z dr. n. med. **Zbigniewem Nawratem**, adiunktem w Katedrze Kardiologii i Transplantologii SUM w Za-

PRZECZYTALIŚMY... (październik-grudzień 2008)

brzu, o robocie kardiochirurgicznym Robin Heart rozmawiała red. **Anna Skiba** (*Robin Heart z Zabrze, robot chirurgiczny na sercowe kłopoty*, „Polska Dziennik Zachodni” 15 grudnia 2008).

- * O wynikach konkursu na stanowisko kierownika Katedry i Kliniki Okulistyki SUM w Katowicach mogliśmy przeczytać w „Gazecie Wyborczej” (nr 292, 15 grudnia 2008).
- * Na łamach „Dziennika Zachodniego” przedstawiono sylwetkę prof. dr. hab. **Aleksandra Sieronia**, kierownika Oddziału Klinicznego Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej SUM w Bytomiu (**Bogumila Hrapkowicz**, *Ze światłem, pod prąd...*, „Polska Dziennik Zachodni” 19 grudnia 2008).
- * O odbywającym się w listopadzie ub.r. I Ogólnopolskim Kongresie Szpitalnictwa i Wysokich Technologii Medycznych informował miesięcznik „Pro Medico” (**Katarzyna Strzałkowska**, *Program naukowy*, „Pro Medico” nr 155, grudzień 2008).
- * Zwiększonemu ryzyku okołoperacyjnemu w przypadku interwencji chirurgicznych u pacjentów powyżej 75. roku życia poświęcony był artykuł prof. dr. hab. **Andrzeja Bochenka** (*Potrzeba konsultacji neurologicznej przed operacjami kardiochirurgicznymi*, „Puls Medycyny” nr 20, 19 grudnia 2007; zob. też: „Polska Dziennik Zachodni” 24–26 grudnia 2008).
- * Na temat koniecznych zmian w polityce zdrowotnej usprawniających funkcjonowanie opieki diabetologicznej wypowiedział się na łamach „Pulsu Medycyny” prof. dr. hab. **Władysław Grzeszczak**, kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii SUM w Zabrze (**Monika Wysocka**, *Trudny początek zmian w opiece diabetologicznej*, „Puls Medycyny” nr 20, 19 grudnia 2008).

- * Rektor SUM prof. dr. hab. **Ewa Małecka-Tendera** ustosunkowała się do unieważnienia przez Oddział Śląski NFZ konkursu na przyszłoroczne kontrakty szpitali. Zdaniem Pani Rektor zaistniała sytuacja nie stwarza zagrożenia dla właściwego funkcjonowania szpitali klinicznych oferujących najbardziej specjalistyczne usługi medyczne (**Agata Pustulka**, *Znowu kłopoty z finansami szpitali*, „Polska Dziennik Zachodni” 20–21 grudnia 2008; zob. też: **Agata Pustulka**, *Szpitalom grozi chaos*, „Polska Dziennik Zachodni” 19 grudnia 2008).
- * O pierwszej w Polsce wymianie zastawki aortalnej przez tętnicę udową, przeprowadzonej w Zabrze informowała prasa śląska (**Judyta Watola**, *W Zabrze bez skalpela naprawili serce*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 299, 23 grudnia 2008; **Agata Pustulka**, *Kardiochirurdzy z Zabrze ratują serce przez tętnicę*, „Polska Dziennik Zachodni” 23 grudnia 2008).
- * „Katowicka prokuratura okręgowa skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko prof. **Tadeuszowi W.**, byłemu rektorowi Śląskiej Akademii Medycznej, oraz dwojgu jego współpracownikom. Dwoje współpracowników to **Adam S.**, były dyrektor ŚAM, oraz **Stefania B.**, była kwestorka uczelni” (**Judyta Watola**, *Prokuratura oskarża byłego rektora ŚAM*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 303, 31 grudnia 2008).
- * Według „Dziennika Zachodniego” do grona osób, które poprzez swoją działalność na polu zawodowym i społecznym rozślawiły Górny Śląsk w Polsce i na świecie w 2008 roku należy m.in. prof. dr. hab. **Marian Zembala**, kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiochirurgii i Transplantologii SUM w Zabrze (**A. Pustulka**, **J. Sroka**, **R. Gowarzewska**, **O. Szatan**, *Ludzie z naszego regionu, do których należał 2008 r.*, „Polska Dziennik Zachodni” 31 grudnia 2008–1 stycznia 2009).

Paweł Bojko

Z KRONIKI SZEŚĆDZIESIĘCIOLECIA UCZELNI 1948-2008

Akademia Lekarska - Śląska Akademia Medyczna - Śląski Uniwersytet Medyczny

INAUGURACJE

20 listopada 1948 – Rokitnica – inauguracja pierwszego roku akademickiego. Wykład inauguracyjny pt. *Zadania lekarza* wygłosił prof. Franciszek Groer.

4 grudnia 1949 – Dom Hutnika w Zabrze (później Dom Kultury Huty „Zabrze”, od 1959 r. Teatr Nowy w Zabrze). Wykład inauguracyjny pt. *Ośrodki podkorowe w regulacji hormonalnej* wygłosił prof. Tadeusz Pawlikowski.

2 października 1950 – Dom Hutnika w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Zdobycze cytologii i histologii radzieckiej* wygłosił prof. Tadeusz Pawlikowski.

1 października 1951 – Dom Kultury Huty „Zabrze”. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Kazimierz Dux.

1 października 1952 – Dom Kultury Huty „Zabrze”. Wykład inauguracyjny pt. *Rola chemii w biologii* wygłosił prof. Stanisław Józkiwicz.

1 października 1953 – Dom Kultury Huty „Zabrze”. Wykład inauguracyjny pt. *Mikołaj Rej – wielki uczyony polski epoki Odrodzenia* wygłosił doc. Marian Puchalik.

1 października 1954 – Dom Kultury Huty „Zabrze”. Wykład inauguracyjny pt. *Nowe perspektywy w leczeniu chorób wewnętrznych* wygłosił prof. Kornel Gibiński.

1 października 1955 – Dom Kultury Huty „Zabrze”. Wykład inauguracyjny pt. *O metodzie znaczonych atomów i jej zastosowaniu w biologii i medycynie* wygłosił doc. Marian Puchalik.

1 października 1956 – Dom Kultury Huty „Zabrze”. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Leonard Deloff.

1 października 1957 – Dom Kultury Huty „Zabrze”. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Mieczysław Jankowski.

18 listopada 1958 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Dziesięciolecie Śląskiej Akademii Medycznej. Wykład inauguracyjny pt. *Teoretyczne postulaty racjonalnego wychowania* wygłosił prof. Artur Chwalibogowski.

1 października 1959 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Słowo o higienie* wygłosił prof. Brunon Nowakowski.

1 października 1960 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Wpływ pracy na skórę i jej mechanizm obronny* wygłosił prof. Tadeusz Chorażak.

3 października 1961 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Medycyna przemysłowa i jej aspekt neurologiczny* wygłosił prof. Władysław Chłopicki.

2 października 1962 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Odon Bujwid – pionier polskiej mikrobiologii i bojownik medycyny profilaktycznej* wygłosił prof. Jerzy Szaflarski.

2 października 1963 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Piętnastolecie Śląskiej Akademii Medycznej. Wykład inauguracyjny pt. *O sztuce lekarskiej* wygłosił prof. Kornel Gibiński.

3 października 1964 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Anatomia w Polsce – nauka i nauczanie* wygłosił prof. Stanisław Kohmann.

4 października 1965 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Prof. dr Rudolf Weigl – wielki uczyony i społecznik* wygłosił prof. Jerzy Szaflarski.

1 października 1966 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Kształcenie lekarza* wygłosił prof. Józef Japa.

3 października 1967 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach.

2 października 1968 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Dwudziestolecie Śląskiej Akademii Medycznej. Wykład inauguracyjny pt. *Ludwik Waryński – patron Śląskiej Akademii Medycznej* wygłosił prof. Stanisław Kohmann.

4 października 1969 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Perspektywy rozwojowe współczesnej genetyki człowieka* wygłosił prof. Ryszard Wróblewski.

3 października 1970 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Aspekty profilaktyki lekarskiej w świetle rozwoju techniki* wygłosił doc. Bolesław Gwóźdź.

2 października 1971 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Ludwik Hirschfeld – uczyony i nauczyciel* wygłosił prof. Jerzy Szaflarski.

2 października 1972 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Mikołaj Kopernik jako lekarz* wygłosił prof. Jerzy Szaflarski.

1 października 1973 – Hala Sportowa Huty „Baildon” w Katowicach. Dwudziestopięciolecie Śląskiej Akademii Medycznej. Wykłady wygłosili promowani podczas uroczystości na doktorów honoris causa Śląskiej Akademii Medycznej: prof. Tadeusz Pawlikowski i prof. Tadeusz Chorażak.

1 października 1974 – Wojewódzka Hala Widowiskowo-Sportowa w Katowicach. Centralna Inauguracja Roku Akademickiego. Gospodarz uroczystości Politechnika Śląska w Gliwicach. Wykład inauguracyjny pt. *Automatyczne sterowanie procesami technologicznymi* wygłosił prof. Stefan Węgrzyn z Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

1 października 1975 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Inauguracja połączona z otwarciem drugiego Wydziału Lekarskiego w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *O korzystnym i niekorzystnym działaniu leków* wygłosił prof. Zbigniew Herman.

4 października 1976 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze.

3 października 1977 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Rola i zadania akademii medycznej w działalności dla społeczeństwa* wygłosił prof. Jan Sroczyński.

2 października 1978 – Wojewódzka Hala Widowiskowo-Sportowa w Katowicach. Trzydziestolecie Uczelni. Centralna

Z KRONIKI SZEŚĆDZIESIĘCIOLECIA UCZELNI 1948–2008

Inauguracja Roku Akademickiego. Wykład inauguracyjny pt. *Aspekty społeczne i etyczne rozwoju współczesnej nauki* wygłosił prof. Kornel Gibiński.

2 października 1979 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Osiągnięcia socjalistycznej służby zdrowia w PRL* wygłosił prof. Mieczysław Krauze.

1 października 1980 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Postęp nauki a przyszłość człowieka* wygłosił prof. Stanisław Józkiwicz.

3 października 1981 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Drogi odkrycia naukowego w medycynie* wygłosił prof. Zbigniew Herman.

1 października 1982 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Wpływ rozwoju chirurgii naczyniowej na postęp w medycynie* wygłosił prof. Czesław Sadliński.

8 października 1983 – Centrum Kultury w Katowicach. Trzydziestopięcioletnie Uczelni. Wykład inauguracyjny pt. *Kobieta ciężarna a środowisko* wygłosił prof. Adam Cekański.

2 października 1984 – Sala Teatralna Pałacu Młodzieży w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Rola i znaczenie badań patomorfologicznych, szczególnie w onkologii* wygłosił prof. Witold Niepołomski.

3 października 1985 – Domu Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Insulina – sześćdziesięcioletnie odkrycie* wygłosił prof. Ryszard Brus.

3 października 1986 – Dom Kultury „Metalowiec” w Sosnowcu. Piętnastolecie Wydziału Farmaceutycznego. Wykład inauguracyjny pt. *Podstawowe problemy medyczne narkomanii i lekomanii* wygłosił prof. Waldemar Janiec.

6 października 1987 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Niektóre problemy stomatologii śląskiej* wygłosiła prof. Maria Barańska-Gachowska.

1 października 1988 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Czterdziestolecie Śląskiej Akademii Medycznej. Centralna Inauguracja Roku Akademickiego Akademii Medycznych. Wykład inauguracyjny pt. *Zadania lekarza dawniej i dziś* wygłosił prof. Mieczysław Krauze.

4 października 1989 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *AIDS – groźba i nadzieja* wygłosił prof. Olgierd Granicki.

3 października 1990 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Choroby alergiczne jako problem współczesnej cywilizacji* wygłosił prof. Edmund Rogala.

2 października 1991 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Leki wpływające na ośrodkowy układ nerwowy* wygłosił prof. Zbigniew Herman.

2 października 1992 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Perspektywy transplantacji szpiku kostnego* wygłosił prof. Jerzy Hołowiecki.

1 października 1993 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Czterdziestopięcioletnie Uczelni. Wykłady wygłosili nowo promo-

wani podczas inauguracji doktorzy honoris causa ŚAM prof. Zbigniew S. Herman (*Leki modulujące czynności umysłowe*) oraz prof. Franciszek Kokot (*Kariera naukowa – szczęśliwy zbieg okoliczności czy uporczywe dążenie do przeżywania wielkiej przygody?*).

10 października 1994 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Teaching and training in general practice care. Challenge or threat for medical schools?* (Kształtowanie lekarza rodzinnego. Wyzwanie czy zagrożenie edukacyjne?) wygłosił prof. Egbert Schade, kierownik Departamentu Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu w Amsterdamie, pierwszy profesor wizytujący ŚAM.

3 października 1995 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Promocja zdrowia – teoria, praktyka, rzeczywistość* wygłosiła prof. Barbara Zahorska-Markiewicz.

1 października 1996 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Centralna Inauguracja Roku Akademickiego Akademii Medycznych. Wykład inauguracyjny pt. *Jakość opieki zdrowotnej i jej znaczenie w reformie systemu* wygłosił prof. Władysław Pierzchała.

6 października 1997 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Rozwój diagnostyki morfologicznej raka gruczołu krokowego z perspektywy moich wieloletnich doświadczeń naukowych* wygłosił prof. Mieczysław Luciak promowany podczas uroczystości na doktora honoris causa ŚAM.

5 października 1998 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Pięćdziesięcioletnie Uczelni. Wykład pt. *Farmakolog wobec miłośnicy* wygłosił prof. Ryszard Gryglewski promowany podczas uroczystości na doktora honoris causa ŚAM.

6 października 1999 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Znaczenie rozwoju medycyny molekularnej w postępiach diagnostyki i terapii* wygłosił prof. Władysław Grzeszczak.

4 października 2000 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Nefrologia pierwszej dekady XXI wieku* wygłosił prof. Franciszek Kokot.

2 października 2001 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Leczenie chorób wątroby, stan obecny i perspektywy na przyszłość* wygłosił prof. Zbigniew Gonciarz.

1 października 2002 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Medycyna po odczytaniu genomu* wygłosił prof. Andrzej Szczeklik, promowany podczas inauguracji na doktora honoris causa ŚAM.

1 października 2003 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Pięćdziesięcioletnie Uczelni. Pierwsza uroczystość odnowy dyplomu absolwentów ŚAM po 50 latach. Wykład inauguracyjny pt. *Pojęcie genu w genomie* wygłosił prof. Tadeusz Wilczok, promowany podczas inauguracji na doktora honoris causa ŚAM.

5 października 2004 – Dom Muzyki i Tańca w Zabrze. Wykład inauguracyjny pt. *Etyka badań klinicznych... i nie tylko* wygłosił prof. Michał Tendera.

5 października 2005 – Górnośląskie Centrum Kultury w Katowicach. Wykład inauguracyjny pt. *Kardiologia wczoraj i dziś* wygłosił prof. Lech Poloński.

Z KRONIKI SZEŚĆDZIESIĘCIOLECIA UCZELNI 1948–2008

3 października 2006 – Aula Wykładowa A3 na Wydziale Lekarskim w Katowicach-Ligocie. Wykład inauguracyjny pt. *Czym jest, a czym nie jest medycyna?* wygłosił prof. Jan Duława.

8 października 2007 – Aula Wykładowa A3 na Wydziale Lekarskim w Katowicach-Ligocie. Inauguracja jubileuszowego roku sześćdziesięciolecia Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Centralna Inauguracja Roku Akademickiego Akademii Medycznych. Wykład inauguracyjny pt. *Komórki macierzyste – klucz do długowieczności* wygłosił prof. Mariusz Ratajczak.

3 października 2008 – Aula Wykładowa im. Prof. Witolda Zahorskiego na Wydziale Lekarskim w Katowicach-Ligocie. Wykład inauguracyjny pt. *Kariera naukowa – przypadek czy szczęśliwy zbieg okoliczności* wygłosił prof. Franciszek Kokot.

Oprac. red.

Źródła: śląska prasa regionalna z l. 1948–2008; wydawnictwa jubileuszowe ŚAM; „Biuletyn Informacyjny ŚAM” z l. 1990–2008; Daniel Sabat: *Kalendarium życia Witolda Niepołomskiego* (materiały do monografii poświęconej prof. W. Niepołomskiemu); Archiwum Uczelni.

NAJWAŻNIEJSZE DATY W HISTORII UCZELNI

1948

20 marca – rozporządzeniem Rady Ministrów została powołana Akademia Lekarska w Rokitnicy Bytomskiej, ósma wyższa szkoła medyczna w Polsce.

6 kwietnia – Akademia otrzymała rokitnickie nieruchomości Spółki Brackiej z przeznaczeniem na bazę dydaktyczną.

Czerwiec – powstał Oddział Stomatologiczny. Jego organizatorem był prof. dr hab. Mieczysław Jankowski.

8 czerwca – dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powołano pierwsze władze Akademii w składzie: rektor – prof. Brunon Nowakowski, prorektor – prof. Franciszek Groer, dziekan Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego – prof. Tadeusz Pawlikowski, prodziekan – prof. Mieczysław Jankowski.

Lipiec – w Rokitnicy powstała Biblioteka, której organizatorem i pierwszym dyrektorem był dr n. hum. Marian Wolańczyk.

16 sierpnia – pierwsze posiedzenie Senatu Akademii w składzie: rektor – prof. Brunon Nowakowski, prorektor – prof. Franciszek Groer, dziekan – prof. Tadeusz Pawlikowski, prodziekan – prof. Mieczysław Jankowski, zastępcy prodziekana – dr Stanisław Kohmann, dr Kazimierz Golonka oraz dyrektor – dr Marian Geisler.

1 września – pierwsze posiedzenie Rady Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego.

3–20 września – pierwsze egzaminy wstępne, przyjęto 231 kandydatów, w tym 96 na Oddział Stomatologiczny.

1 października – drugie posiedzenie Senatu, na którym uchwalono zmianę nazwy Uczelni na „Śląska Akademia Lekarska”.

20 października – w Rokitnicy rozpoczęły się wykłady dla pierwszego roku medycyny i stomatologii.

20 listopada – uroczystość inauguracji pierwszego roku akademickiego w Rokitnicy Bytomskiej.

1949

24 października – na mocy rozporządzenia Rady Ministrów nastąpiła zmiana nazwy Uczelni na: „Śląska Akademia Lekarska im. Ludwika Waryńskiego”.

1950

7 stycznia – zarządzeniem Ministerstwa Zdrowia na bazie Szpitala Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Zabrze przy ul. 3 Maja 13/15 powołano pierwszy szpital kliniczny ŚAM – Państwowy Szpital Kliniczny nr 1.

Marzec – uchwałą Rady Wydziału nadano pierwszy w Uczelni stopień doktora medycyny. Otrzymał go lek. Kazimierz

Hałgas, na podstawie dysertacji: *Poziom hemoglobiny we krwi niektórych pracowników hutnictwa i górnictwa*.

30 marca – Śląska Akademia Lekarska im. Ludwika Waryńskiego została przemianowana na „Śląską Akademię Medyczną im. Ludwika Waryńskiego”.

1951

Na potrzeby bazy klinicznej Akademii przekazano kolejne szpitale w Zabrze: Szpital Chirurgii Urazowej w Zabrze-Biskupicach oraz Szpital Miejski przy ul. Curie-Skłodowskiej.

1952

20 lutego – studia ukończył pierwszy rocznik studentów Oddziału Stomatologicznego.

1953

Grudzień – dyplomy lekarza uzyskał pierwszy rocznik studentów Wydziału Lekarskiego, dyplom z numerem 1 otrzymał Bogdan Alejski. Uroczyste dyplomatorium odbyło się w lutym 1954 r.

1955

Przeprowadzono decentralizację bazy klinicznej w Zabrze, ustalając trzy zespoły: 1) Państwowy Szpital Kliniczny nr 1 przy ul. 3 Maja, 2) Państwowy Szpital Kliniczny nr 2 przy ul. Curie-Skłodowskiej 10 oraz przy ul. Traugutta (funkcjonował do 1969 r.), 3) Państwowy Szpital Kliniczny nr 3 w Zabrze-Biskupicach.

1957

Październik – urząd Rektora ŚAM objął prof. dr hab. Witold Zahorski, który rozpoczął proces scalania Uczelni w Katowicach oraz budowę ośrodka akademickiego w Katowicach-Ligocie.

1958

Styczeń – Komisja Ministerstwa Zdrowia zaakceptowała plan lokalizacji Akademii w Katowicach.

Październik – w trakcie uroczystości inaugurujących rok akademicki oraz obchody jubileuszu 10-lecia ŚAM Władze Uczelni po raz pierwszy wystąpiły w togach.

1960

Styczeń – Rada Ministrów podjęła decyzję o budowie na terenie Katowic-Ligoty zespołu klinicznego wraz z zakładami teorii medycyny.

Z KRONIKI SZEŚĆDZIESIĘCIOLECIA UCZELNI 1948-2008

9 lutego – uchwałą Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach na potrzeby ŚAM przeznaczono tereny położone na południe od ul. Dolnośląskiej w Katowicach-Ligocie.

23 grudnia – zarządzeniem Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej Szpital Miejski nr 4 w Katowicach przy ul. Francuskiej 20/24 przekształcono w Państwowy Szpital Kliniczny nr 4 ŚAM (przemianowany później na Państwowy Szpital Kliniczny im. A. Mielęckiego).

11 października – prof. zw. dr hab. Brunon Nowakowski, organizator i pierwszy rektor ŚAM otrzymał pierwszy w historii Uczelni doktorat honoris causa.

1962

12 grudnia – posiedzenie Rady Wydziału Lekarskiego ŚAM odbyło się po raz pierwszy w Katowicach – w sali wykładowej I Kliniki Chorób Wewnętrznych przy ul. Reymonta 8.

1964

Luty – Rektorat i Centralną Administrację oraz Bibliotekę Główną przeniesiono do budynku przy ul. Poniatowskiego 15 w Katowicach.

Kwiecień – w nowej siedzibie Rektoratu odbyły się pierwsze posiedzenia Senatu oraz Rady Wydziału Lekarskiego.

1966

Październik – wmurowano akt erekcyjny pod budowę Zespołu Klinicznego w Katowicach-Ligocie.

1971

Akademia jako pierwsza uczelnia medyczna w kraju stworzyła specjalne stanowisko prorektora ds. szkolenia podyplomowego oraz powołała odpowiednią komisję rektorską. Organom tym przekazano wszystkie sprawy związane z opracowywaniem właściwych form i metod szkolenia oraz nadzorem nad przebiegiem procesów podnoszenia kwalifikacji lekarzy terenowej służby zdrowia.

26 maja – zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej powołano w ŚAM, z mocą od 1 lipca 1971, Wydział Farmaceutyczny. Pełnomocnikiem Rektora ds. Wydziału został doc. Tadeusz Wilczok. Siedziba Wydziału była początkowo zlokalizowana w ośrodku Akademii w Zabrze-Rokitnicy.

23 sierpnia – na mocy rozporządzenia Rady Ministrów siedzibą Śląskiej Akademii Medycznej im. Ludwika Waryńskiego stało się miasto Katowice.

1973

1 października – siedziba Wydziału Farmaceutycznego została przeniesiona z Zabrze-Rokitnicy do Sosnowca (na ul. Jagiellońską 4).

20 grudnia – zarządzeniem Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej został powołany Centralny Szpital Kliniczny w Katowicach-Ligocie. Pierwszym dyrektorem szpitala był dr Zbigniew Kalina.

1974

12 lipca – zarządzeniem Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej został powołany Wydział Pielęgniarski ŚAM z siedzibą w Katowicach-Ligocie – druga tego typu placówka

w Polsce (po lubelskiej). Pierwszym dziekanem został doc. Stanisław Tokarz.

1975

16 czerwca – Wydział Lekarski ŚAM został przekształcony w dwie jednostki: Wydział Lekarski i Oddział Stomatologiczny w Zabrze oraz Wydział Lekarski w Katowicach.

Wrzesień – przy Wydziale Pielęgniarskim w Katowicach powstał punkt konsultacyjny zaocznych studiów pielęgniarskich.

1976

1 grudnia – pierwszy z 40 absolwentów Wydziału Farmaceutycznego ŚAM otrzymało dyplomy magistrów.

1978

2 października – ŚAM była gospodarzem Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego 1978/1979, która odbyła się w katowickim Spodku. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Kornel Gibiński.

W kampusie ŚAM w Katowicach-Ligocie oddano do użytku pierwszy budynek kompleksu przeznaczonego dla jednostek teorii medycyny i administracji katowickiego Wydziału Lekarskiego.

1979

Marzec – zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 23 marca przy Wydziale Farmaceutycznym ŚAM powstał Oddział Analityki Medycznej.

1985

5 września – w Katedrze i Klinice Kardiochirurgii w Zabrze przystąpiono do wdrażania programu transplantacji serca.

5 listopada – doc. dr hab. Zbigniew Religa wraz z zespołem chirurgów Katedry i Kliniki Kardiochirurgii w Zabrze przeprowadził pierwszy uwieńczony sukcesem, a drugi w historii polskiej medycyny, zabieg transplantacji serca.

1986

6 lipca – decyzją Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej powstało w Zabrze Śląskie Centrum Pediatrii ŚAM, którego dyrektorem została prof. Bożena Hager-Malecka. W Centrum powstał m.in. pierwszy w Polsce tzw. szpital dzienny – oddział kliniczny umożliwiający prowadzenie diagnostyki i terapii dzieci w systemie pobytu 12-godzinnego.

1988

Kwiecień – w Katedrze i Klinice Kardiologii Dziecięcej w Zabrze przeprowadzono pierwszą w Polsce transplantację serca u dziecka.

1990

5 lutego – w Katowicach przy ul. Ceglanej został oddany do użytku Szpital Kliniczny nr 5 ŚAM, w którym zlokalizowano kliniki okulistyczne.

Marzec – uchwałą Senatu ŚAM ustalono nazwę Uczelni na „Śląska Akademia Medyczna w Katowicach”.

29 maja – na Wydziale Farmaceutycznym odbyła się pierwsza uroczysta promocja doktorska.

Z KRONIKI SZEŚĆDZIESIĘCIOLECIA UCZELNI 1948-2008

18 czerwca – zarządzeniem rektora ŚAM Wydział Pielęgniarski został włączony w strukturę Wydziału Lekarskiego w Katowicach jako Oddział Pielęgniarski.

1991

Wrzesień – rozpoczęto wydawanie „Biuletynu Informacyjnego ŚAM” – czasopisma informacyjnego Uczelni.

1993

Listopad – rektor ŚAM, prof. dr hab. Władysław Pierchala, został przewodniczącym Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce.

1994

11 stycznia – zarządzeniem Rektora ŚAM na Oddziale Pielęgniarskim utworzono odpłatne zaoczne 4-letnie magisterskie studia pielęgniarskie.

1996

1 stycznia – Minister Zdrowia powołał Szpital Kliniczny nr 6 – Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki w Katowicach-Ligocie.

15 lutego – na Wydziale Lekarskim w Katowicach uruchomiono kształcenie dla studentów amerykańskich na kierunku lekarskim w trybie 4-letnich studiów prowadzonych w języku angielskim.

1997

Styczeń – Wojewoda Katowicki oraz Minister Zdrowia, przy współudziale Rektora ŚAM, podpisali porozumienie w sprawie przekazania inwestycji centralnej pod nazwą „Budowa Szpitala Zabrze-Gliwice” na potrzeby Akademickiego Centrum Medycznego ŚAM.

1 października – na Wydziale Lekarskim w Zabrzu oraz Wydziale Farmaceutycznym w Sosnowcu rozpoczęto kształcenie w systemie studiów wieczorowych.

1998

1 października – na Oddziale Stomatologicznym w Zabrzu uruchomiono płatne studia wieczorowe.

2000

26 maja – Szpital Kliniczny nr 1 w Zabrzu, najstarsza baza kliniczna ŚAM, obchodził jubileusz 50-lecia. W ramach uroczystości nadano Szpitalowi imię profesora Stanisława Szyski.

16 czerwca – na bazie Górnośląskiego Centrum Medycznego w Katowicach-Ochojcu został powołany Szpital Kliniczny nr 7 ŚAM.

Październik – dotychczasowa oferta 4-letniego kształcenia w języku angielskim na katowickim Wydziale Lekarskim ŚAM została poszerzona o 6-letni tryb studiów.

2001

28 marca – Senat ŚAM powołał dwa nowe wydziały: Opieki i Oświaty Zdrowotnej oraz Zdrowia Publicznego. Do czasu ukonstytuowania się rad obu wydziałów i wyborów dziekanów sprawy organizacyjne wydziałów powierzono pełnomocnikom rektora prof. prof. Zbigniewowi Gašiorowi (Wydział Oświaty i Opieki Zdrowotnej) oraz Janowi E. Zejdzie (Wydział Zdrowia Publicznego).

30 marca – Komisja Akredytacyjna Uczelni Medycznych przyznała wydziałom lekarskim ŚAM akredytację na okres 5 lat.

19 czerwca – pierwsi absolwenci studiów w języku angielskim prowadzonych na Wydziale Lekarskim w Katowicach otrzymali dyplomy lekarzy.

12 grudnia – Senat ŚAM podjął uchwałę o zmianie nazwy Wydział Farmaceutyczny i Oddział Analityki Medycznej na „Wydział Farmaceutyczny i Oddział Medycyny Laboratoryjnej”.

2002

1 września – siedziba Rektoratu ŚAM została przeniesiona z ul. Poniatowskiego 15 na ul. Warszawską 14.

23 października – prof. dr hab. Andrzej Nowak, kierownik Katedry i Kliniki Gastroenterologii ŚAM w Katowicach-Ligocie objął funkcję prezydenta European Society of Gastrointestinal Endoscopy.

2003

19 września – ŚAM otrzymała prestiżowy tytuł „Lider Promocji Nauki w Polsce” przyznawany przez Oddział Polskiej Światowej Fundacji Zdrowie-Rozum-Serce.

1 października – w ramach inauguracji roku akademickiego pierwsi absolwenci ŚAM sprzed pięćdziesięciu lat uczestniczyli w uroczystym odnowieniu dyplomów lekarskich.

2004

13 lutego – Komisja Akredytacyjna Uczelni Medycznych przyznała akredytację Wydziałowi Farmaceutycznemu i Oddziałowi Medycyny Laboratoryjnej ŚAM na okres 3 lat.

14 maja – Minister Zdrowia przyznał Wydziałowi Opieki i Oświaty Zdrowotnej 4-letnią akredytację na kształcenie na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo.

21 lipca – Minister Zdrowia przyznał Wydziałowi Farmaceutycznemu i Oddziałowi Medycyny Laboratoryjnej ŚAM w Sosnowcu akredytację na prowadzenie specjalizacji z farmacji aptecznej na okres 5 lat.

31 sierpnia – prof. Michał Tendera objął funkcję prezesa European Society of Cardiology.

2005

28 września – uchwałą Senatu ŚAM nazwa Wydział Oświaty i Opieki Zdrowotnej została zmieniona na „Wydział Opieki Zdrowotnej”.

1 października – na Wydziale Zdrowia Publicznego uruchomiono studia niestacjonarne.

2006

7 września – Samodzielny Publiczny Centralny Szpital Kliniczny ŚAM otrzymał imię prof. Kornela Gibińskiego.

22 listopada – Senat ŚAM podjął uchwałę o zamknięciu zadania inwestycyjnego pod nazwą „Akademickie Centrum Medyczne w Zabrzu”.

2007

20 czerwca – mocą ustawy z 30 marca 2007 r., ogłoszonej w dniu 5 czerwca 2007 r. w Dz.U. nr 99 poz. 659, nastąpiła zmiana nazwy Śląska Akademia Medyczna im. Ludwika Waryńskiego w Katowicach na „Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach”.

Z KRONIKI SZEŚĆDZIESIĘCIOLECIA UCZELNI 1948–2008

8 października – SUM był gospodarzem Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego Uczelni Medycznych. Uroczystość odbyła się w Auli A3 w Katowicach-Ligocie.

8 października – uroczystością w Filharmonii Śląskiej w Katowicach zostały zainaugurowane obchody 60-lecia naszej Uczelni.

26 października – w ramach obchodów 60. rocznicy powstania Uczelni odbyła się w Cieszynie sesja naukowa „Dokumentowanie dziejów lecznictwa ze szczególnym uwzględnieniem ziem dawnych księstw cieszyńskiego i opawskiego”, której organizatorem była Biblioteka Główna SUM.

2008

20 marca – władze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego powróciły do Rektoratu przy ul. Poniatowskiego 15 w Katowicach.

28 marca – Rektor SUM Ewa Małecka-Tendera odebrała przyznaną SUM statuetkę „Śląskiego Oskara”.

10 kwietnia – w trakcie głównej uroczystości jubileuszu 60-lecia Uczelni Aula A3 w Katowicach-Ligocie otrzymała imię prof. Witolda Zahorskiego, inicjatora utworzenia ośrodka naukowo-dydaktycznego w Katowicach-Ligocie.

15 kwietnia – rektorem SUM na kadencję 2008–2012 wybrano ponownie prof. Ewę Małecką-Tenderę.

8 maja – SUM otrzymał nagrodę Awans 2008 w ogólnopolskim rankingu szkół wyższych. Nagrodę odebrała JM Rektor Ewa Małecka-Tendera w siedzibie „Rzeczypospolitej”.

9 czerwca – na uroczystej gali w Teatrze Wielkim w Warszawie przyznano Godła Promocyjne „Teraz Polska”. W kategorii przedsięwzięć innowacyjnych wyróżniono m.in. Viofor JPS

System Clinic, którego współtwórcą jest prof. Aleksander R. Sieroń.

13 czerwca – rektor SUM Ewa Małecka-Tendera została wybrana przewodniczącą Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych.

18 czerwca – rektor SUM Ewa Małecka-Tendera została wybrana przewodniczącą Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich.

12 lipca – statuetkami św. Kamila wyróżniono m.in.: prof. Lecha Polońskiego, dr. inż. Zbigniewa Nawrata oraz SUM, w roku jubileuszu 60-lecia istnienia Uczelni.

21–25 lipca – w Nicei studenci SUM uczestniczyli w pierwszej edycji Szkoły Letniej, zorganizowanej wspólnie z uczelniami z Francji i Niemiec.

20–21 września – w Ustroniu, w ramach obchodów 60-lecia Uczelni, odbyło się spotkanie byłych uczestników obozów społeczno-wychowawczych, organizowanych w l. 1965–1977 przez STN ŚAM.

26–28 września – w Chorzowie miało miejsce jubileuszowe spotkanie z okazji 50-lecia powstania Uczelnianego Studenckiego Kręgu Instruktorskiego ZHP.

3 października – w sali wykładowej im. prof. W. Zahorskiego odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2008/2009, wieńcząca obchody Jubileuszu 60-lecia Uczelni. Towarzyszyła jej wystawa okolicznościowa.

Oprac. red.

Źródła: śląska prasa regionalna z l. 1948–2008; wydawnictwa jubileuszowe ŚAM; „Biuletyn Informacyjny ŚAM” z l. 1990–2008; Archiwum Uczelni.

* * *

Z ARCHIWÓW ŚLĄSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

POCHODZENIE SPOŁECZNE ABSOLWENTÓW Z LAT 1948–1958

Wybór kierunku studiów – przed takim problemem staje co roku tysiące młodych ludzi. Na podjęcie decyzji ma wpływ wiele czynników. Są to na pewno zainteresowania, fascynacje, hobby, chęć poszerzenia swojej wiedzy, przede wszystkim jednak chodzi o wybór zawodu. Niezwykle istotna jest także sytuacja życiowa, rodzinna i materialna przyszłego studenta, bowiem studiowanie, np. medycyny, jest czasochłonne, wymaga poświęceń, a co najważniejsze, nigdy się nie kończy. Doskonałą wiedzą o tym ci, którzy wybrali właśnie ten kierunek.

Zdobycie wyższego wykształcenia, mimo kolejnych lat spędzonych w szkole, z całą pewnością jest nobilitacją społeczną. „Można (...) przyjąć, że droga do wyższej uczelni, zależnie od środowiska społecznego, z którego wywodzi się kandydat, może być drogą do zawodu, drogą do awansu społecznego i ekonomicznego, czy też drogą do osiągnięcia wartości kulturalnych i pełnego uczestnictwa w systemach kulturalnych.”¹ Należy także zdać sobie sprawę z faktu, iż droga jednostki do zdobycia określonego zawodu, w naszym przypadku związanego z medy-

ciną, niejednokrotnie uzależniona jest od pochodzenia społecznego, chociaż w obecnej sytuacji polityczno-gospodarczej różnice z tym związane ulegają zatarciu, a istotne stają się zarówno możliwości finansowe, jak i wiedza. Nie zawsze tak było.

W pierwszych latach istnienia PRL przy dominacji ideologii marksistowsko-leninowskiej, która nadawała ton życiu społecznemu i politycznemu, władza ludowa kładła szczególny nacisk na pochodzenie społeczne. Oczkiem w głowie byli robotnicy, „lud pracujący miast i wsi”. Na poparciu tej grupy komunistom zależało najbardziej, ponieważ dzięki niej chcieli niejako usankcjonować swoje rządy, co im się w rezultacie nie udało, czego dowodem były np. wydarzenia z roku 1956.

Ideologia nie ominęła, niestety, systemu edukacji. „Dwa aspekty zarządzania: sterowanie i zasilanie połączono w jeden i oddano wyspecjalizowanym, hierarchicznym organizacjom. Na szczycie stał minister oświaty, niżej – kurator i inspektor. Ortodoksji doglądał wszechobecny czynnik partyjny. Ministrowi patrzył na ręce kierownik wydziału KC PZPR, zarząd-

¹ J. Szczepański, *Socjologiczne zagadnienia wyższego wykształcenia*, Warszawa 1963, s. 38.

Z ARCHIWÓW ŚLĄSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

com niższych szczebli – sekretarze terenowych komórek partyjnych. Wszystkie te organizacje pilnie strzegły monopolu oświatowego (...). Szkoła (...) nauczała według jednego programu i oferowała jeden podręcznik do każdego przedmiotu. Programy powstawały w jednym ośrodku pod czujnym okiem partyjnych aktywistów. Podręczniki przechodziły przez wiele sit wyspecjalizowanych w zatrzymywaniu nie tyle błędów rzeczowych i nonsensów dydaktycznych, ile politycznej nieprawomyślności. (...) System oświaty był naznaczony dualizmem. Po ośmioletniej powszechnej szkole podstawowej połowa rocznika szła do zasadniczych lub przyzakładowych szkół zawodowych i na tym kończyła edukację. Jeszcze w 1989 r. uczniowie tych szkół stanowili 37% rocznika. Do liceum ogólnokształcącego dostawał się co piąty uczeń (w 1989 r. – 22%). Na przeszkodzie stała mała liczba miejsc, ostry egzamin wstępny, a także działalność poradni wychowawczo-zawodowych, które pod pozorem doradztwa tłumili aspiracje oświatowe młodzieży. Po maturze – kolejny próg do szkół wyższych. Najpierw trudny egzamin wstępny, potem zagmatwane reguły układania list i osławione zawiadomienia: „nieprzyjęty z braku miejsc”. Limity przyjęć, które resort oświaty corocznie narzucał poszczególnym wydziałom uczelni (często obniżając je za karę) i które same wydziały starały się obejść, najlepiej ukazują dominację polityki nad edukacją. Misją systemu oświaty jest kształcenie. Nauczyciel nie może, rzecz jasna, gwarantować dyplomu każdemu chętnemu, podobnie jak lekarz nie gwarantuje, że wszystkich wyleczy, ale ani jeden, ani drugi nie mogą z góry odmówić swoich usług pod pozorem niezdatności potencjalnego ucznia czy pacjenta. System polityczny był jednak owładnięty lękiem przed „nadprodukcją inteligentów” (co łączyło go z przedwojennym obozem sanacji).²

Resort edukacji zobowiązywał uczelnie do określania pochodzenia społecznego kandydatów ubiegających się o przyjęcie. Pomocny miał być dokument określający stosunek do zawodu i charakteryzujący daną grupę społeczną. Warto zacytować go w całości:

„Mianownictwo grup społecznych
i określenie stosunku do zawodu

1. Zaliczanie do właściwej grupy społecznej dotyczy zarówno samego pracującego, jak i członka rodziny będącego na utrzymaniu pracownika. Członka rodziny zalicza się do takiej samej grupy społecznej, do jakiej należy jego żywiciel.
2. Grupę społeczną należy ustalać na podstawie okazanego dokumentu, a dopiero w razie braku takiego dowodu u chorego, na podstawie jego oświadczenia. Zaliczyć należy do ostatniej, aktualnej grupy społecznej.
3. Zalicza się tylko do jednej grupy społecznej. Decyduje głównie źródło utrzymania, tj. dostarczające największą część dochodu.

A. Robotnik (pracownik fizyczny)

– w rolnictwie

Robotnicy zatrudnieni w gospodarstwach rolnych, leśnych, ogrodowych, hodowlanych, rybnych, zakładach pracy ściśle z rolnictwem związanych, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego zarówno na stałe, jak i dorywczo, jak również specjaliści

i rzemieślnicy w tych gospodarstwach zatrudnieni (kowale, stelmachowie, traktorzyści, szoferzy itp.).

B. Robotnik (pracownik fizyczny)

– poza rolnictwem

Wszyscy robotnicy z wyjątkiem rolnych, a więc zatrudnieni we wszystkich gałęziach usług i produkcji poza rolnictwem i niezależnie od tego, czy są wykwalifikowani, czy nie (praktykanci, terminatorzy, uczniowie, konduktorzy, szoferzy, listonosze, woźni, gońcy, dozorczy domowi, pracownicy domowe itp.) oraz chałupnicy pracujący we własnym mieszkaniu, lecz na rachunek obcej osoby i na podstawie dostarczonego materiału.

C. Pracownik umysłowy

Pracownicy umysłowi, dyrektorzy, kierownicy działów pracy, personel nadzorczy (majstrowie, sztygarzy), administracyjny, wykonawczy (lekarze, inspektorzy, referenci, kontyści).

D. Członek rolniczej spółdzielni produkcyjnej

Członkowie spółdzielni produkcyjnych (osoby zatrudnione w spółdzielniach produkcyjnych, a nie będące członkami spółdzielni zalicza się do robotników, względnie pracowników umysłowych zależnie od charakteru wykonywanej pracy).

E. Członek spółdzielni pracy

Członkowie spółdzielni pracy (osoby zatrudnione przez spółdzielnię pracy, a nie będące członkami spółdzielni zalicza się do pracowników umysłowych lub robotników zależnie od charakteru wykonywanych czynności).

F. Gospodarz – rolnik

Osoby prowadzące na własny rachunek oddzielne gospodarstwo rolne, ogrodowe, sadownicze, rybne, hodowlane jako właściciele, użytkownicy, dzierżawcy lub współwłaściciele i współdzierżawcy. Zaliczać tu należy także tzw. „dożywników”.

G. Pracujący na własny rachunek

– poza rolnictwem

Wszystkie inne osoby pracujące samodzielnie na własny rachunek poza prowadzeniem gospodarstw rolnych (tzw. inicjatywa prywatna), a więc właściciele i dzierżawcy zakładów przemysłowych, handlowych, rzemieślniczych i innych, osoby uprawiające na własny rachunek i samodzielnie zawody wędrownie, domokrężne, jak szklarze, bednarze, szlifierze, druciarze, posłańcy, tragarze, numerowi i osoby uprawiające wolne zawody na własny rachunek, jak adwokaci, artyści-malarze itd.

H. Inne nieokreślone grupy społeczne

Emeryci, renciści, stypendyści, przebywający w zakładach opieki społecznej i osoby utrzymujące się z innych nieokreślonych dochodów.

Czynny zawodowo – Pojęcie samej osoby pracującej (grupy społeczne A, B, C) bądź będącej członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni pracy (grupy społeczne D, E) bądź też pracującej samodzielnie na własny rachunek (grupy społeczne F do H). Jeżeli emeryt, rencista bądź inwalida pobiera zaopatrzenie i równocześnie pracuje, jest traktowany jako zawodowo czynny i zaliczany będzie do grupy społecznej odpowiadającej wykonywanej przezeń pracy.

² Twierdzenie prof. dr. hab. K. Konarzewskiego z Instytutu Psychologii Polskiej Akademii Nauk, źródło: <http://www.brpd.gov.pl>

Z ARCHIWÓW ŚLĄSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

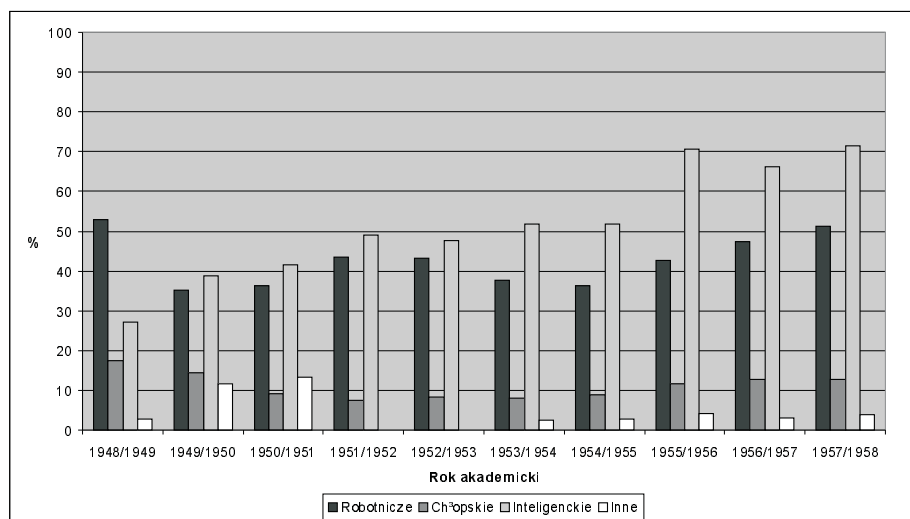
Bierny zawodowo – Członkowie rodziny, którzy nie pracują, lecz przebywają we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą zawodowo czynną i są na jej utrzymaniu. Jeśli jednak członek rodziny pomaga osobie czynnej zawodowo (swemu żywicielowi) przy wykonywaniu jego samodzielnego zawodu, a więc w gospodarstwie rolnym, sklepie, warsztacie i poświęca większą część swego czasu, określa się takiego członka rodziny jako zawodowo czynnego. Za biernych uważa się również emerytów, rencistów, inwalidów, jeżeli nie pracują najemnie.”³

W pierwszym dziesięcioleciu istnienia i funkcjonowania Akademii przy naborze również musiano określać pochodzenie społeczne kandydatów, posługując się przytoczonym

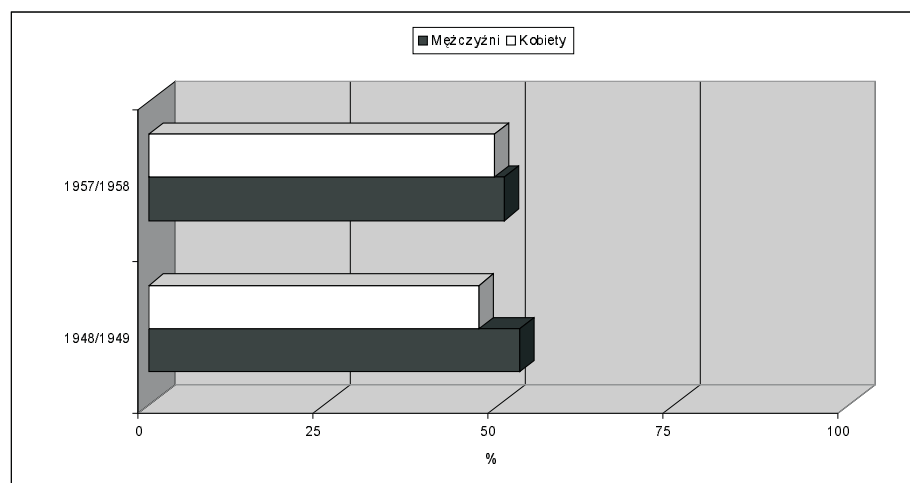
przykładem⁴. Dane statystyczne dotyczące pochodzenia społecznego absolwentów naszej Uczelni w tamtych latach ilustruje rycina 1.

Warto dodać, że w skali całego kraju podział absolwentów szkół wyższych według pochodzenia społecznego w poszczególnych latach wyglądał następująco⁵:

1953/1954	robotnicze	34,3%
	chłopskie	24,6%
	inteligentkie	38,3%
	inne	2,8%
1954/1955	robotnicze	32,8%
	chłopskie	24,5%
	inteligentkie	38,9%
	inne	3,8%
1955/1956	robotnicze	32,8%
	chłopskie	24,1%
	inteligentkie	39,2%
	inne	3,9%
1956/1957	robotnicze	31,6%
	chłopskie	24,8%
	inteligentkie	39,7%
	inne	3,9%
1957/1958	robotnicze	31,1%
	chłopskie	24,9%
	inteligentkie	39,6%
	inne	4,4%

Ryc. 1. Dane statystyczne dotyczące pochodzenia społecznego absolwentów ŚAM w latach 1948–1958.

Ryc. 2. Podział absolwentów ŚAM z uwzględnieniem płci; dane z lat 1948/1949 oraz 1957/1958.

³ Dokumenty z zasobów Archiwum SUM; sygn. 3/21.

⁴ Sposób i tryb przyjmowania kandydatów określało m.in. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 lipca 1949 r. w sprawie trybu postępowania przy przyjmowaniu kandydatów na pierwszy rok studiów do Akademii Lekarskich w Gdańsku, Bytomiu i Szczecinie na rok szkolny 1949/50 (Dz. U. nr 42, poz. 322); §7 dokładnie precyzował, jak należy postępować w przypadku, jeżeli liczba zgłoszeń przekracza ustaloną na danym wydziale liczbę miejsc. Pierwszeństwo przyjęcia miały mieć wtedy dzieci robotników, chłopów małorolnych i średniorolnych, w następnej kolejności dzieci inteligencji pracującej (wykazujące się pracą społeczną) i inni kandydaci. Stąd tak istotne w niektórych przypadkach było pochodzenie społeczne kandydata.

⁵ Dane dotyczą tylko studiów stacjonarnych: *Statystyka szkolnictwa*, „Statystyka Polski” 1960/1961, z. 61.

Mgr Dariusz Sarnicki
Kierownik Archiwum SUM